

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

As országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
 Nem tagoknak előfizetési díj:
 Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek).
 Üllői-út 25. szám.
 Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Figyelmeztetés.

Az alapszabályok 8. §. értelmében úgy az alapítványi kamatok, mint az év-díjak az OMGE. tagjai által márczius hó végéig befizetendők; miután tagjaink közül még igen sokan nem tettek eleget a folyó évi kötelezettségüknek, sőt vannak, kik a múlt évre is hátralékban vannak, tisztelettel felkérjük tehát tagjainkat, miszerint kötelezettségeiknek eleget tenni sziveskedjenek, hogy az egyesületet az intőlevelek postaköltségeitől s önmagukat az intésektől megkíméljék.

Igazgató.

Burgonyakiemelő-géppróba.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszterium támogatásával f. évi szeptember hó 25. és 26. napjain burgonyakiemelő-géppróbát rendez, mely a f. évi április hó 20-án megtartott burgonyaültető-géppróbának folytatását képezi. A próba Budapest közelében, Rákos-Keresztúron gróf Vigyázó Sándor uradalma területén tartatik meg. Részt vehetnek úgy bel- mint külföldi gépgyárak. A legjobbnak talált két kiemelő gép állami aranyéremmel, az ezek után legjobbnak talált gépek állami ezüst- és bronzéremmel és oklevelekkel tüntettetnek ki.

A gépek behozatala vámmentes. Bejelentéseket az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatala augusztus hó 31-ig fogad el; a gépeknek legkésőbb szeptember hó 20-ára a próba színhelyén kell lenniök.

A géppróba tervezetét az OMGE. bárkinek rendelkezésére bocsátja.

Igazgató.

A német tőzsdetörvény.

Az egész művelt világ közönsége érdeklődésével kísérte a német birodalmi gyűlésnek a tőzsdetörvényre vonatkozó tárgyalásait, melyek folyamatáról a táviró vitte híreit mindenfelé, élénkségre hozván a társadalom minden rétegét, de kivált a gazdaközönséget. A gazdasági liberalismus hívei époly feszült figyelemmel ügyeltek a tárgyalásokra, mint a többi iskolák s nézetek hívei. Egyik fél elkeseredéssel, a másik lelkes örömmel üdvözölte a hozott s immár törvényerőre emelkedett határozatokat, melyek oly mélyen belenyulnak a tőzsde üzleti életébe.

Egyik párt rémeket jósol, a másik az egész gazdasági élet fellendülését várja a törvénykezési intézkedéstől. Bizonyára mindkét fél tuloz a harez hevében.

Hogy miként fog a német tőzsdetörvény bevalni, azt ma még megjósolni nem lehet. Mindenesetre sok visszaélést fog megszüntetni, de némelyeket pedig nem, mert a törvényhozás sem lehet tökéletes.

A német tőzsdetörvény mindenesetre a legujabb kor legnevezetesebb gazdasági törvényhozási intézkedései közé tartozik, mely bennünket is közelről érdekel, mert a tőzsde elleni panaszok nálunk is annyira felgyülemlettek, hogy kormányunk is szükségesnek tartotta a mind hangosabban nyilvánuló óhajásoknak megfelelőleg a tőzsde reformálásának kérdésével foglalkozni. A június 25-én a kereskedelmi miniszteriumban tartott értekezlet ennek a preludiumát képezte s az ősszel e tárgyban tartandó beható értekezletnek lesz hivatása konkrét javaslatokat tenni, hogy a hazai törvényhozás a tőzsde reformjában miként intézkedjék.

A német tőzsdetörvény radikális, a mely jelzöt egyébként az újabb német törvényekre, a mennyiben a társadalom-gazda-

sági viszonyok szabályozását foglalják magukban, általánvéve alkalmazni lehet. A tőzsdeautonomia korlátozása, az állami beavatkozás nagy mérvű, a határidőzlet részleges betiltása, a tőzsdevezetőségben más elemek befolyásának biztosítása, a bizományi ügylet megrendszabályozása, a büntetések stb. mind olyanok, melyek nemcsak eltérnek, hanem homlokegyenest ellenkeznek az eddig követett vagy érvényben álló elvekkel.

A német tőzsdetörvény, mely részben f. évi július 1-én, részben f. évi november 1-én, legnagyobb részben azonban 1897. jan. 1-én lép életbe, jellemzőbb intézkedéseiből a következőket emeljük ki.

A Bundesrath hatásköre megállapítatik, a mivel a Németbirodalomban egységes eljárás nyer helyet a tőzsdékre nézve. A Bundesrath mellé 30 tagból álló tőzsdebizottság kreálatik, mely öt évre a Bundesrath által választatik s pedig fele részben a tőzsdék javaslattetele alapján. A másik felerészről pedig tekintettel kell lenni a mezőgazdaságra és nagyiparra. A tőzsdebizottság jogosítva van a kancellár elé javaslatokat terjeszteni, szakértőket kihallgatni. (3. §.)

Minden tőzsdén becsületbiróság szervezendő, mely felelősségre vonja azokat, kik tőzsdei tevékenységükkel a tisztesség s a kereskedői bizalommal össze nem egyeztethető cselekményben hibásak (10. §). A becsületbirósági eljárásban a (állami) tőzsdebiztosnak nagy ingerencia biztosítottatik. Az eljárás csak e biztos hozzájárulásával szüntethető meg. (13. §.) A hozott határozatok közzétehetőek. Felelőzései hatóság a becsületbiróságra nézve is van. Ez elnökből, kit a Bundesrath nevez ki s hat tagból áll. Utóbbiakat a tőzsdebizottság saját kebeléből választja, kettőnél több nem tartozhatik ugyanazon tőzsde köréhez. (17. §.)

Kiválóan fontos a törvény 28. §-a, mely a tőzsdebiróság illetékességére nézve vonatkozik. E szakasz szerint e bíróság illetékességében való megállapodás csak úgy bír kötérvél, ha az érdekeltek mindegyike kereskedő vagy a tőzsdelajstromba be van vezetve vagy ha a tőzsdebiróság illetékessége alá való vetés a vitás kérdés keletkezése után történik.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31., Váci-körút sarok.

A szövetkezet célja:

1. Olesó közvetítés, gazdasági fölszerelés és fogyasztási cikkek beszerzése.
2. Mezei gazdasági termények legelőnyösebb értékesítése.
3. Hitelnyújtás tagok részére.

Bizomány-osztály:

1. Hadsereg-ellátás.
2. Gabona-eladás.
3. Erőtakarmányok vétele.

Tűz- és jégkár elleni biztosítások közvetítése.

Hizott marha és sertés
 bizományi értékesítése.

Alapszabályt, üzleti értesítőt kívánatra bérmentve küldünk.

Mai számunk 20 oldal.

A 29—35. szakaszok az árfolyam megállapításával és alkuszokkal foglalkoznak. A tőzsdei ár a tőzsdeelnök-ér (Vorstand) által állapítatik meg. A megállapításnál a tőzsdebiztoson, tőzsdeelnökségen, titkárságon, árfolyamalkuszokon s az érdekelt ágak képviselőin kívül másnak jelen lenni nem szabad. Tőzsdei árként azon ár állapítandó meg, mely a tőzsdeforgalom valóságos üzleti helyzetének felel meg. Az alkuszokat a kormány nevezi ki, bocsátja el és működésük megkezdése előtt esküt tesznek. A Bundesrath jogosítva van az árfolyam megállapítására vonatkozólag eltéréseket engedélyezni, de elrendelheti, hogy egyes árak az összes vagy egyes tőzsdéken jegyeztessenek,*) valamint elrendelheti az árak megállapításának egységes elveit stb.

A 36—47. szakaszok az értékpapírok tőzsdére való bocsátását szabályozza. S itt különösből is mutatkozik az említett radikálizmus. Így a kotirozó-bizottság felének olyan tagokból kell állani, kik a tőzsdelajstromba (értékpapir-osztály) *nincsenek* bevezetve. A tanácskozásból és határozathozataltól *kizárva* azok, kik az értékpapir bevezetésénél érdekelve vannak. A bizottság feladata és kötelessége a vonatkozó okiratok megvizsgálása, gondoskodni arról, hogy a közönség a kibocsátandó értékpapírok tényleges és jogi viszonyairól a hogy csak lehetséges, információt szerezhesen, és ne engedélyezzen olyan emissziót, mely által jelentékeny általános érdekek sértetnek, vagy a közönség rászédése nyilvánvaló. A kibocsátás indokolás nélkül visszautasítható. A tőzsdei üzletre engedélyezett papírok abból kirekeszthetők,

Ha egyik tőzsde a kotirozást megtagadta köteles a többi német tőzsdét erről értesíteni. A kotirozás iránti kérelem *közzeendő* s e között is a bevezetés között legalább hat

A német birodalomban számos tőzsde van, úgy Berlin, Boroszló, Danzing, Düsseldorf, M/m Frankfurt, Köln, Königsberg, Magdeburg, Stettin, Posen, München, Augsburg, Drezda, Lipse, Stuttgart, Mannheim, Hamburg, Lübeck, Bréma stb. városokban.

TÁRCZA.

A király erdőgazdasága.*)

A közös erdőbirtoklásból a király erdőbirtoka vált ki leghamarább. Az összes erdőknek alighanem jó kétharmada volt az övé, melyek az északi s észak-keleti vidékeken valószínűleg úgy, mint valami „res nullius”-nak, másutt pedig mint a régi törzsfők jutóda jutott birtokába.

Ezeket többi más rengeteg terjedelmű birtokaival együtt már szent István király uradalmakra = megyékre**) osztotta föl, melyeknek kormányzását megye-ispánokra bízta, kik ennek fejében a megye mindenemű jövedelmeinek egyharmadát kapták fizetésül.

Az egyes ilyen megyékben fekvő erdők is a megye-ispán kormányzata alatt állottak, ő gondoskodott különösen a határszéli megyékben az ország védelméről, melynél akkor az erdők, az utak eltorlaszolása által, oly nagy szerepet játszottak. Ő szedte az erdők jövedelmét, mely leginkább a makkra hajtott disznók után fizetett adóból állott. E jövedelemnek aztán egyharmadát magának

*) Mutatvány Tagányi Károly: „Magyar erdészeti oklevéltár” című munkájából. (Magyarország ezredéves fennállásának emlékére kiadta az Országos Erdészeti Egyesület.)

**) Akkor s még soká, a XIII. század végéig a megyék csak uradalmak voltak s a nemesség kívül állott rajtok. Ezeknek a megyéknek szervezetére lásd Pauler Gy. „A magyar nemzet története az Árpád-házi királyok alatt.” Budapest, 1883. I. 68—74 és 437—441. l.

napi határidő legyen. Az engedély előtt *prospektus* teendő közzé, mely az értékpapírok megítéléséhez szükséges adatokat tartalmazza. Mindez érvényes konvertálásoknál és tőke felemeléseknél is.

Részvénytársaságokká átalakított *vállalatok* papírjai a cégbejegyzéstől számított egy éven belül és az első évi mérleg, valamint a nyereség és veszteségszámla közzététele előtt tőzsdei forgalomba *nem* bocsáthatók. A törvény e rendelkezése már július 1-én életbelépett. *Külföldi* vállalatok papírjainak tőzsdei engedélyezése attól függ, hogy a kibocsátók kötelezik-e magukat, miszerint öt éven át egy vagy több német lapban közzéteszik mérlegeiket, nyereség- s veszteségszámlájukat. Nyilvános aláírás alá bocsátott papírok tőzsdei üzletkötése, árfolyamuk megállapítása mindaddig, míg az aláírók jegyzésének elég nem tétetett — nem lehetséges.

A Bundesrath állapítja meg az alap-tőke és az egyes darabok összegét, melyek mellett a tőzsdei üzlet feltételét képezik.

Itt van azon fontos határozmány is, mely a prospektusok aláírására *szavatosságára* vonatkozik. Kimondatik ugyanis, hogy azok, kik a tervezetet kibocsájtják, valamint azok, kiktől a tervezet származik, *egyetemleg* szavatolnak az értékpapir birtokosára hármló kárért, mely a tett állításoktól eltérő helyzetből származik, ha a kibocsátók a valótlan-ságot tudták, vagy nagy gondatlanság vétké nélkül tudniok kellett volna. Hasonló érvényes, ha a tervezetből lényeges tények elhagyása folytán nem teljes, ha ez rosszakaratu hallgatás vagy rosszakaratu mulasztásból származik. A kártérítési kötelezettség az nem zárja ki, hogy a prospektus adatai harmadik személytől származónak mondatik.

A kártérítésre köteles ebbeli kötelezettségének az által is eleget tehet, ha az értékpapir birtokosa által bizonyított megszerzési árban vagy azon árfolyamon átveszi a papírt, melylyel az a kibocsátáskor birt.

A kártérítési mérséklésére vagy elengedésére vonatkozó megállapodás érvénytelen.

tartván, a többi a királynak beszolgáltatta. Még azután is, midőn a király megyéje már gyökeresen megváltozott s az addig kívül álló nemesség is helyet foglalt benne — azokban a megyékben, a hol a sok eladományozás után még fenmaradt valami erdő, annak kormányzata továbbra is, a most már nemes vármegye (lásd I. köt. 56., 70., 71., 73., 82. számokat) kezén maradt.

A Bakony maga külön megyét képezett. Ispánja a többiekkel egyenrangú volt, méltósága éppen úgy, mint más főispánságoké, — különösen mikor már a Bakony a körülötte fekvő magánvárokhöz darabonként eladományoztatott, — örökossé vált előbb a Csákok, majd a Báthoriak, Garaiak és Rozgonyiak kezén, mi végre az országos méltóságok sorából végleg kimaradt. A bakonyi ispán joghatósága nemcsak a maga közvetlen alantásaira, hanem a megyéjében fekvő nemesi és egyházi községekre is kiterjedt s ennek folytán alispánt s más tisztviselőket is tartott. *)

De erdészeti kulturánkban jelentős vonás az, hogy habár az ilyen erdők élén a megye-ispán állott, azok közvetlenül mégis speciális gondozásban részesültek. E tisztet a király erdőővi — mert ez volt az Árpádok korában az ő hivatalos címük (I. köt. 77. sz.) — apáról fiura viselték. Ezek az erdők körüli falvakban laktak, úgy hogy

*) A bakonyi ispánságra vonatkozó adatokat összeállítottk Pesty F., Az eljűnt régi vármegyék. Budapest, 1880. I. 201—218 l. Érdekes az is, hogy a magánosok birtokába került egyes bakonyi erdőrészek a régi ispánság emléket nevében (Ispánság, Ispánság-erdő) továbbra is fentartották s hogy a bakonyi ispánság jövedelméről még 1470-ben is (I. köt. 28. l.) szó van.

A kártérítési igények tekintetében *kizárólag a törvénytörvények* illetékesek, tekintet nélkül az összegre.

A *határidőüzletre* vonatkozó határozmányokat tartalmazza a következő rész (48—69. §.), mely kellő részletességgel az alábbi fontos intézkedéseket szabja meg.

Határidőüzletnek a törvény azon vételi vagy beszerzési üzletet tekint, mely meghatározott szállítási vagy meghatározott szállítási határidőben vonatkozik, ha a tőzsde által a határidőüzletre nézve megállapított szabályok szerint kötöttet s ha az illető tőzsdén a határidőárak hivatalosan jegyeztetnek. Aruknak és értékpapíroknak határidőüzlet alá való bocsátása iránt a tőzsde határoz, köteles azonban a részes kereseti ágak véleményét meghallgatni s ennek eredményét a *kancellárral* közölni. Az engedély csak akkor adható meg, ha a birodalmi kancellár kijelentette, hogy további puhatólásra oka nincs. A Bundesrathnak jogában áll a határidőüzlet *feltételekhez* kötni vagy bizonyos árukra és értékpapírokra nézve *eltiltani*. Bánya- és gyárvállalatok részvényeiben a tőzsdei határidőüzlet tilos, más társaságok részvényeiben csak akkor engedélyezhető, ha a társaság tőkéje legalább is 20 millió marka. A *tőzsdészerű határidőüzlet gabonaneműekben és malomgyártmányokban egészen el van tiltva*. (50. §. utolsó bekezdés.)

Tilos nem engedélyezett határidőüzletekre a tőzsdei intézményt s berendezéseket igénybe venni, alkuszoknak közvetíteni, árfolyamlapot közzétenni, vagy ezek mechanikai uton való sokszorosítását terjeszteni. Az *eladó* késedelembe esik, ha felmondás után a szerződésnek *nem megfelelő árut* szállít még ha a határidő le nem járt volna is. Ellenkező megállapodás *érvénytelen*. A cégjegyzésre illetékes *bíróság* úgy az árukra, mint értékpapíroknak *tőzsdejegyzéket* vezet. (54. §.) E jegyzékbe név, állás s lakhely szerint azon személyek vezetendők be, kik áru- vagy értékpapir *határidőüzlettel* kívánnak foglalkozni. A tőzsderegiszter *nyilvános*, abba

írtárendőki t...
vehet. A be...
tendő s ezer...
az országos p...
lajstromba t...
miében az ill...
hivatalos lap...
teendő.

Mellőzv...
szerüségére...
a törvény 66...
üzlet által...
ha mindkét...
vezetve. Ug...
nézve adott...
mint ily üzle...
érvénytelens...
adott adóssá...
mányok akk...
let külföldön

A törvé...
§.) a bizomán...
előtt a keres...
rozmányai ha...
mondatik, h...
üzletet a ny...
teljesítheti...
volt, hogy a...
litja, vagy m...
köteles a bi...
igazolni, hogy...
bizás teljesít...
nak. Oly meg...
alatt voltak...
mára nem le...
tenni, mint...
Határozott ár...
bizományos e...
A bizományos...
árakat kommi...
san megállap...
zódésileg nem...
A bizom...
is, ha maga t...
tens számára...
melyet köteles...
Ha a bizomán...

A bizom...
is, ha maga t...
tens számára...
melyet köteles...
Ha a bizomán...

E különféle...
ispán alatt...
van, egyébké...
ban élnek tiz...
erdőővök. El...
ispánja is, de...
59. sz.) s csu...
a pozsonyi...
fizetés járt. E...
ügy juthatott...
a király vad...
Zólyomban ki...
daskertek em...
— úgy vesze...
erdőővök vége...

A mi m...
vizóvók társad...
len, hogy eze...
emberek, mer...
voltak kötve...
ből (I. k. 5. l...
és szállásadá...
tük jobbágyok...
hanem XII. l...
erdőővök elő...
lük lesznek...
hivatalat sem...
maradnak (u...
nak köztük...
szór egész fal...
kában, sőt...
(u. o. 37. sz...
30. sz.) részes

IV. köt. 146. lap...
hetem — Kraszn...
*) A gömő...
s a sok Vadas...
mind ilyenekre u...

*) Kálmán király egy oklevelében (Fejér, Cod. dipl. t. III. vol. II. 483. l.) — melynek hitelességében, mióta annak 1611. évi hiteles átírását sikerült fölfedeznem, összevetve azt még az Anjoukori Okmánytár

mindenki betekinhet s hiteles másolatot vehet. A bejegyzésért 150 márka illeték fizetendő s ezenkívül évente 25 márka, melyek az országos pénztárba folynak be. A tőzsdelajstromba történt bejegyzés egész terjedelmében az illető fél költségére a birodalmi hivatalos lapban s más lapokban is közzéteendő.

Mellette a bejegyzési eljárás formaszorúságára vonatkozó részeket, kiemelve a törvény 66. §-a, mely szerint a határidőfizetlet által adóssági viszony nem származik, ha mindkét fél nincs a tőzsdelajstromba bevezetve. Ugyanez áll a határidőfizetletre nézve adott és elváltat megbízásokra, valamint ily üzletekre való egyesülésre nézve. Az érvénytelenség kiterjed a biztosítókra s az adott adóssági elismervényekre. E határozmányok akkor is alkalmazhatók, ha az üzlet külföldön kötött.

A törvény utolsóelőtti fejezete (70--74. §.) a bizományi üzletet szabályozza. Mindenekelőtt a kereskedelmi törvény némely határozmányai hatályon kívül helyeztetnek s kimondatik, hogy a bizományos a tőzsdei üzletet a nyert megbízás alapján akként is teljesítheti, — ha ellenkező kikötve nem volt, hogy a javakat maga mint eladó szállítja, vagy mint vevő átveszi. Ily esetekben köteles a bizományos számadást tenni s igazolni, hogy a felszámított áraknál a megbízás teljesítése idejében levő árak betartottak. Oly megbízásoknál, melyek a tőzsdeidő alatt voltak teljesítendőek, a kommitens számára nem lehet kedvezőtlenebb árfelszámítást tenni, mint a minő a tőzsdeidőkor volt. Határozott árfolyamra való megbízásnál a bizományos ezt köteles számlájába állítani. A bizományos nem állíthat kedvezőtlenebb árakat kommitensének, mint a mi hivatalosan megállapított. E határozmányok szerződésileg nem változtathatók meg.

A bizományos köteles még az esetben is, ha maga teljesíti az üzletet a kommitens számára azon kedvezőbb árat számlázni, melyet köteles gondossággal elérhetett volna. Ha a bizományos a kommitens részére adott

kivételi jelentés elküldése előtt az ügyletből folyólag harmadik személyekkel kötött ügyletet, a megbízó részére az itt elért áránál kedvezőtlenebbet nem számíthat fel. Ezen határozmányok sem változtathatók meg szerződésileg. Ha a bizományos határozottan kinem jelenti, hogy az ügyletet saját számlájára teljesíti, úgy vétetik, mintha az ügyletet a kommitens számlájára kötne harmadik személyekkel. De a bizományos maga is szavatol az ügyletért, ha a kivételről való értesítésben e harmadik személyt meg nem nevezte.

A német tőzsde törvény ezen ismertett főbb határozmányainak valódi tendenciája a törvény büntető szankciójában mutatkozik. A megállapított büntetések alkalmasak arra, hogy a tisztességtelen elemeket büntös manipulációktól visszatartsa. Felmerül minden esetben a vétesség és igazolás megállapításának nehéz gyakorlati kérdése. A tőzsde törvény eltérőleg a büntető törvénytől, külön büntetések szab az e törvény rendelkezései ellen vétőkre. Így ki család szándékkal félrevezetésre alkalmas eszközöket használ, hogy az árak és értékpapírok tőzsdei vagy piaci árát befolyásolja, elárassal és 15,000 márkáig terjedő pénzbírsággal sújtatik s e mellett a polgári becsületjogok elvesztése is kimondható. Hasonló büntetéssel büntethető az, ki a prospektusokban vagy nyilvános hirdetményekben család szándékból tudva valótlán állításokat tesz, melyek által értékpapírok jegyzése, vétele vagy eladása elérteni célozzatik.

Kiterjed a büntető intézkedés a sajtóra is. Azt rendeli ugyanis a törvény (76. §), hogy a ki olyan hírlapi közlésekért, melyek által a tőzsdei árakra hatni akarnak, előnyöket nyújt vagy ígér avagy magának nyújt vagy ígértet, a mely a teljesítéssel feltevő aránytalanságban áll, egy évig terjedhető fogsággal és egyúttal 5000 márkáig terjedő pénzbírsággal büntethető. Hasonló büntetés éri azokat, a ki a jelzett természetű közlések abbahagyásáért előnyöket nyer vagy ígértet magának. A kísérlet is büntetendő. A ki nem engedett árfolyamlapokat közzétesz

vagy mechanikailag sokszorosítva terjeszt 1000 márkáig terjedő pénzbírsággal büntetettik vagy hat hóig terjedő fogsággal büntetettik.

Szerfelett fontos a 78. §, mely szövegrinti szövegében következő: A ki üzletszerűleg nyereségvágyból másokat tapasztalatlanságuk vagy könnyelműségük kizsákmányolásával tőzsdei spekuláció üzletekre csábít, melyek nem tartoznak ezek üzletéhez, fogsággal és egyúttal 15,000 márkáig terjedhető pénzbírsággal büntetettik. A polgári becsületjogok elvesztése kimondható.

A bizományosokra nézve elrendeli a törvény, hogy az a bizományos, ki magának, vagy harmadik személynek vagyoni előnyt szerzendő, a megbízó vagyonát az által károsítja, hogy egy köntendő ügyletnél jobb tudomása ellenére helytelen tanácsot vagy valótlán felvilágosítást ad, továbbá a megbízás keresztülvitelénél vagy az ügylet lebonyolításánál szándékosan a kommitens hátrányára eszelepszik: fogsággal büntetendő. E mellett 3000 márkáig terjedő pénzbírságra és a polgári becsületjogok elvesztésére is elítélhető. A kísérlet is büntetendő a helytelen tanács vagy felvilágosítás esetében.

Midőn még megemlíti, hogy az árak és alkuszok, a határidőfizetlet s bizományra vonatkozó intézkedések devisekre és külföldi valutákra nézve is érvényesek, befejezzük a tőzsdei törvényhozásban korszakalkotó ezen törvény rövid ismertetését. A német 1896. június 22-ki tőzsde törvény bizonyára bővebben is fogja foglalkoztatni a magyar közvéleményt, ha a tőzsdei reformkérdések tárgyalása nálunk is érdemlegesen megindul.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Korai és nyári zöldtakarmány termelésről.

☞ Az igás és haszonmarháknak mindinkább elterjedő nyári istállózásával, a

E különféle vadászok már nem a megyeispán alatt állanak, hanem külön ispánjuk van, egyébként éppen úgy a saját falvaikban élnek tiz- és száznagyjaik alatt, mint az erdővők. Előjön még a királyi vadászok ispánja is, de csak egyetlen egyszer (u. o. 59. sz.) s csupán azt tudjuk róla, hogy neki a pozsonyi erdők használatáért bizonyos fizetés járt. E jövedelemhez valószínűen csak úgy juthatott, hogy ez olyan erdő volt, mely a király vadásztára volt lefoglalva. Végül Zólyomban királyi és Gömörben megyei vadaskertek említetnek,*) de azoknak őrizetét — úgy veszem ki az adatokból — királyi erdővők végezték.

A mi most már a vadászok, erdő- és vízvők társadalmi helyzetét illeti, kétségtelen, hogy ezek csak félig lehettek szabad emberek, mert helyükhöz s foglalkozásukhoz voltak kötve s mint egy 1210. évi oklevélből (I. k. 5. l.) látjuk, ispánjuknak adóval és szállásadással tartoztak. Említenek közöttük jobbágyokat is, de e szónak nem mai. hanem XIII. századi értelmében: vagyis az erdővők előbbkelői, jobbjai gyanánt. Belőlük lesznek a tiz- és száznagyok s ha már hivatalt sem viselnek, akkor is fő-tanácsadói maradnak (u. o. 25. sz.) ispánjuknak. Vanak közöttük vagyonosabbak is, mert többször egész falut találunk e jobbágyok birtokában, sőt királyi szabadalomlevelekben (u. o. 37. sz.), birtokadományokban is (u. o. 30. sz.) részesülnek.

IV. köt. 146. lapján olvasható adattal, nem kételkedhetem — Krasznamegyét „bölénymező”-nek nevezi.

*) A gömörmezei Telgált (Tergart, Thirgarten) s a sok Vadas, Vadaskert s Vadkert helynevek is mind ilyenekre utalnak.

A XIII. század második felében a nemesi rend teljes kifejlésével pedig az előbbkelő erdővők is külön nemeslevelekkel (u. o. 50., 51. sz.) az országos nemesek sorába emeltettek. A többiek vagy kihaltak vagy eladományoztattak vagy mászolgálatra utaltattak. Már az Árpád-ház kihalásával is csak egyes töredékek maradtak meg a Bakonyban s másutt, de legtovább a Zólyom várához tartozó Motyova vagy Mothófalva erdővői tartották fenn magukat. Adót és vámot nem fizettek, bírájukat maguk választották. Egyéb kötelezettségük nem volt, mint az erdőket s vadait őrizni és vadászni s mikor a királyi udvarba vadat szállítottak, utiköltségüket is megtérítették. Ezen szabadalmaikat Mátyás király óta majd mindegyik király megerősítette, legutoljára I. Lipót 1688-ban, de már ekkor nem voltak többé királyi erdővők, mert Zólyom vára 1638 óta az Eszterházyak kezén volt és nekik már nem a király, hanem új földesuruk erdeit kellett őrizniök.

Az Árpád-kori erdővő-szervezet pusztulása párhuzamosan haladt a magyar király rengeteg erdőbirtokának rohamos elfogyásával.

Legelőször is az egyházak részesültek gazdag erdőadományokban, ezek aztán azokat a királyi erdők mintájára rendezték be maguknak, nekik is egész falukkal (u. o. 34. sz.) voltak erdővők. Azután a XII. század közepétől kedve már világi urak, majd a városok is bőven kaptak erdőket. A tatárjárás után pedig, midőn a telepítések*)

*) A telepítések első sorban az akkor többnyire őserdőkből álló Felvidéken indultak meg vállalkozók által, kiket soltészeknek neveztek. A soltész egy erdőt

egész erővel megindulnak, az ezekkel együtt járó nagy erdőirtások korában, mindenfelől valóságos megrohanták a királyt, a ki a népesség szaporodása s az adóképessegek emelése érdekében (egy ízben [I. k. 52. sz.] maga is mondja, hogy sokkal nagyobb hasznára van neki a benépesített, mintsem a lakatlan erdő) rövid idő alatt erdőbirtokának majdnem felét eladományozta.

Az Anjouk, I. Károly és Nagy Lajos királyok, intézkedtek ugyan, hogy a mi erdő az Árpádok után még megmaradt, határokkal elkülönítve és számba véve legyen, de már ők sem, utódaik sem tudták ellentállani a birtokéhes arisztokraczia ostromának, úgy hogy midőn végre ez ellen az 1514. évi III. t.-ezikkel hozták, az abban el nem idegeníthetőnek kimondott koronajavak az egykor leghatalmasabb magyar földesur gazdagságának már csak foszlányait képezték.

vett át a földesurtól s azt az általa telepítés céljából összetoborzott emberekkel kiirtotta, a kiirtott földet egyenlő telkekre kímérte s ennek fejében aztán a telepet a földesur 16—20 évi adómentességben és sok más kedvezményben részesítette, a soltész pedig s annak családja az illető telep örökös bírája lett s különféle földesuri hasznából bizonyos hányadot élvezett. Helyneveinkben is temérdek nyoma maradt e telepítéseknek. Ilyenek a német „Hau” vagy „Häu” — s a magyar Vágas-sal összetettek, a szláv „Lehota” (= szószerint „szabadalom”) és „Szecs” nevek. Sőt vannak olyanok is, melyek a kiirtás módját is elárulják, így a tűzzel való irtás emlékei: a szláv „Pozsega”, a „Zsar” vagy „Zser”, a magyar „Aszaló” és „Vész”, vagy Vészveres”, a fejszével való irtásé pedig: a „vágás”-on kívül a magyar „Tökés” a „hau”-on kívül a „Stumpf” (Stomfa) a „szecs”-en kívül „Preszeka”, „Pozseka” sat. sat.

tehetően ki-
tek, tekintet

határozma-
rész (48—
el az alábbi

azon vételi
mely meg-
ghatározott
zik, ha a
nézve meg-
tett s ha
k hivatalo-
tékpapírok-
átása iránt
n a részes
hallgatni s
al közölni.

meg, ha a
ette, hogy
A Bundes-
üzletet fel-
árakra és
Bánya- és
tőzsdei ha-
résztvényei-
ha a társa-
márka. A
mükben is
van tiltva.

atáridőüzle-
ndezéseket
retíteni, ár-
mechanik-
esztetni. Az
ondás után
szállít még
is. Ellen-
A cég-
az árakra,
éket vezet.
s lakhely
k be, kik
el kívánnak
vános, abba

erdővők-
a tiznagy
g a száz-
kik őket
ert különö-
n határon

ett.
első sorban
rd szép ősi
rdő gondo-
1258-ban
bakonybéli
ól eltöltják.
kok halá-
szempont-
ntosabb s
elég ok
(I. k. 49.
tt is vala-
szatot és
Az erdei
k is (u. o.
belnek az
zetben.

nagy fon-
vadászze-
arhoz tar-
ere külön
solymárok,
aszok sat.,
nyvadász-
ai Szilágy
mert úgy
területe. *)

(Fejér, Cod.
elességben,
került fölfé-
Okmánytár

gazdáknak fokozott gondot okoz a kellő mennyiségű és folytonos zöldtakarmány előállítására, nehogy közben a télre való takarmányfélét kelljen fogyasztani. A nyári istállózásról szólva, a tenyészmárhákra vonatkozólag, utalok Monostori K.-nak ez érdemben nem régen irt igen megszívleendő cikkére, melyet röviden akként foglalhatok egybe: „az állatok tartásánál az erőltetett természetű eltérés, előbb-utóbb megbozítja magát: attól nem eltérni, de amennyire lehet, a természetet megközelíteni kell! Vannak gazdák, a kik téli, nyári takarmányszükségüket tisztán luczernával állítják legjobban fedezhetni, különböző keverékekkel vetve és etetve azt; de ily szerencsés körülmények között, nagyon kevés gazda lehet. Általában nálunk a nyári zöldtakarmányt, sokféle próbálgatás mellett ma is a takarmánytengeri teszi ki, mely a legnagyobb tömeget adja s földjét jó művelésben részesítve biztosabb mint más és egy kis abrakhozadással, esetleg száraz keverékkel a táparány elmélet is megbékélhet vele. Részletekbe vetve az egész nyarat ki lehet vele huzni, sőt jó időben a felesleg besavanyításával is alig lehet birni. Ugy, hogy nagyobb gondot okoz az, hogy a takarmánytengeri kaszálhatóságig, a korai zöldtakarmányokból ki ne fogyjunk. A korai zöldtakarmány természetére leghevesebb, ha egy a majorhoz közel eső, alkalmas talaju táblát kiválasztunk s ezt éveken át e célra használjuk. Ez sokkal biztosabb, mintha hol itt, hol ott termeljük azt, ha mindig trágyázott földbe vetjük is.

Erre nézve közlök egy a tapasztalatból merített példát, kötött homokos agyagvegyülettel bíró földben, száraz évjáratu vidékről. Megjegyezve mégis, miként a gazdaságban mindég az ottani viszonyok és körülmények határoznak s hogy esalhatatlan recepteket felállítani, nagyon naiv dolog lenne.

A korai zöldtakarmány természetére használt földet két részre osztjuk, melynek egyik fele, megtrágyázva augusztus utolján egy heti időközökben egyforma részletekben *Szent-Iván-rozs, őszi árpa és másodrendű búzával bevetetik.* Ott a hol télen az őszi búkőny vagy borsó a hó alatt ki nem pállik, vagy a hótakaró hiányában ki nem fagy, mindenképp okszerű, hogy ezek az említett vetések keverésére felhasználtassanak. Rendes körülmények között május első napjában a Szt.-Iván rozs vágható, utána az őszi árpa, majd a buza. A bevetendő területtel, ugy számítottunk, hogy mindegyik takarmány feleség legfeljebb 2 hétig tartson, mivel ha vénülnek, az állatok nem jól eszik, kifejlett kalászaik bántalmakat okoznak, különösen a legnagyobb hozamot adó s legizletesebb ősziárpa toklásai; ezért követendő azon szabály is, hogy vágásuak már akkor megkezdendők, mielőtt kalászaikat kihányták volna. Így ezen takarmányfélék június elejéig jól kitartanak. Szokták azt is tenni, hogy ezekből pl. csak a legkedveltebb őszi árpát vetik megfelelő időközökben, de én ebben is jobbnak tartom a biztonság végett a többoldalúságot, mert sokszor fordulnak elő egy terményre kedvezőtlen körülmények, míg a másik jobban sikerül.

A másik része a zöldtakarmány táblának őszzel jól megszántva, kora tavasszal, márcziusban *tavaszi takarmányborsóval* vetetik el, mely ily eljárással eléggé megbízható, kielégítő hozamot adó, kitűnő takarmány különösen tejelő állatoknak, mely mellett az abrakot bátran félretehjük. Ezt is, hogy jó zárt legyen s a borsónak támaszul szolgáljon, keverve vetjük egy kevés árpával és zabbal, utóbbival azért, mert tán a gyorsabban fejlődő árpa kifagyna, azt helyettesítse. A borsót nem kell féltetni az elfagyástól. Június elején, mire az előbb említett zöld-

takarmányok elfogynak, a borsó virágozni kezd, mikor is annak ivágása megkezdhető. A tavaszi borsó a felvett arányban eltart júliusig, mikorra az idejében elvetett korai *takarmánytengeri* fajta már kaszálható; de nem értem ezzel ennek siettetett vetését, mert ez a tengerinél nem haszon. A takarmányborsó a hosszabb, körülbelül 3 heti etetési idő alatt sem vénül el, mivel hüvelyeit nem egyszerre fejleszti, s ha már egy részében keményedik is a zöld szem, azért kedves s annál értékesebb az állatoknak. Földje azután júliusban feltöretik s augusztusban megtrágyázva az elsőben említett takarmányfélék alá jön.

A zöldtakarmánytábla első, gabonaféle takarmányokkal bevetett része pedig, a melyről ezek utolja már június elején lekerült, azonnal felszántva még az utolsó részletet képező takarmánytengerivel elvetetik, így egy földről két termést nyerünk a legjobb sikerrel. E földbe azután, őszzel jól megszántva, jön tavasszal a borsó.

Különböztetve e kis korai zöldtakarmányos forgó szemléleti képe a következő:

	I.	II.
1.	Sz.-Iván rozs	tavaszi tak.-borsó (árpa-zabbal)
2.	Őszi árpa	
3.	Buza	

(6. búkk. borsóval)
utánuk még tak.-
tengeri

A takarmánytermelés ezen módja a gyakorlatban legjobb eredménnyel használtatik. A mi érthető, midőn a föld minden második évben trágyázásban részesül, magot nem terem s a gyakori s kellő előművelésre megvan az idő. Az így feljavított táblát azután évek mulva a rendes forgóban szemtermelésre fordítjuk, másik alkalmas területet vonva hasonló eljárás alá.

Az általában zöld nyári takarmányt képező tengeritermelést is említve, ajánlatosabb ennek egymásutánosságát a különböző érési idejű, egyébként is megfelelő fajták kis időközbeni elvetésével elérni, a meddig a tavaszi nedvesség a földből végképp ki nem fogyott, mint egyfajta tengeri hosszabb időközbeni vetésével, mikorra a föld már kiszárad. Pl. április utolján, a tengerivetésre legalkalmasabb időben, vetünk korai páduai fehér vagy florentini tengerit, röviddel utána a középérő hazai öregszerűt, majd csakhamar a késői fehérlófogú, szalontai vagy prairiei fajtát. Ezek zöldtakarmánytermelésre alkalmasak s fejlődési idejükre lényegesen különböznek. Ajánlatos különösen a később vetett takarmánytengerinek legalább egyrészt, megfelelő távolságu sorokba vetve kapálni, mit már 1/4 láb sorközök mellett kisebb lóval vagy számmal nem nagy dologgal eszközölhetünk. A sűrűn vetett takarmánytengeri rendes időjárással ugyan többet terem, de a gyakori szárazsággal a kapált biztosabb.

Lényeges kérdés, hogy a zöldtakarmányok természetére mekkora terület szükséges? Nem követhetem azokat, a kik a holdankénti egy pár száz mázsán alul meg sem állanak, de oly állapotban számítva a zöld takarmányt, a mint az irányadó; nevezetesen 24 órai rendes fonnyadás után, a mint azt etetni kell: tapasztalás szerint 1 m. holdról általában rendes körülmények között 80 mm.-át számítok.

Ebből 1 drb számos marha naponként 40 kg. körüli mennyiséget fogyasztva el, 100 drb számos marhának naponként 1/2 m. hold szükséges. E szerint 100 darab számos marhára a korai zöldtakarmányból

május-június 60 napra 30 hold, a nyári zöldtakarmánytengeriből pedig július-szept. 90 napra 45 hold szükséges; együtt 75 k., vagyis 1 drb-ra az egész időre 3/4 m. hold. A közölt korai zöldtakarmányos forgó szerint azonban annak felén 15 holdon két termést nyerve csak 60 h.-ra, darabonként 6/10 holdra van szükség. Ha a takarmánytengeri is trágyába vagy jó erőben lévő földbe vetett, a mint az szükséges, kedvező időjárással marad még eltenni való is szépen, valamint a koraiakból miket máshol nem termesztünk, pl. a János-rozs, őszi árpa s borsóból hagyhatunk meg magnakvalót is, a melyek után már természetesen másodsor nem vetünk.

Ezen eljárással türelhető időjárás viszonyok s megfelelő körülmények mellett tavasztól őszig nem szorulunk a télire szánt búkkönyös zab s hereféle takarmányokra s ha még szerencsés klimatikus állapotok között tarlóba ismét árpás tavaszi borsót lehet vetni és tavasszal takarmánytököket vetettünk, a melyet elég biztosnak lehet mondani, késő őszzel is elláthatjuk állatainkat zöldtakarmánnyal s nem kell a tél beálltaig az elmaradhatlan, de sok költségbe kerülő répához nyulni.

Mindenestre jobb a zöldtakarmányokból inkább nagyobb területet vetni, miket ma már a többféle eltartási módokkal jól konzerválhatunk s ezélszerűen felhasználhatunk, valamint szabály az is, hogy ne ki-méljük azok vetésénél a magot sem.

Baly Kálmán.

EZREDÉVES KIÁLLÍTÁS.

Mauthner Ödön magkereskedő kiállítása.

A kiállítási kis villanyos vasut körútján, a nagy mezőgazdasági csarnok tözsomszédságában áll Mauthner Ödön magkereskedő eredeti, mindenkinél azonnal szembeötlő pavillonja. Az egész épület a növényország termékeiből, fatörzsekből, vakolat helyett fakéregből épült; tetőzete szintén a legszebb virágos kert, melyben az idényhez megfelelően váltakoznak a legszebb dísnövények: jáczint, majd pedig violák és pelargoniumok.

Az eredeti épületet, bizár növesű botfából készült kerítés veszi körül; kis kertje pedig gyönyörű pázsitjaival és szintén folyton változó virágaival, a díszkertészetnek dióhéjba szorított képét nyújtja.

Az izléses kis csarnok azonban nemcsak külső építkezésében megkapó, de belső tartalma is változatos és érdekes. Érdekes nemcsak a szakemberre, de a laikusra nézve is; érdekli nemcsak a gazdát, de mindenekelőtt a gazdaszonyt is.

Ki ne ismerné Mauthner Ödönnek illusztrációkkal gazdag, vaskos árjegyzékét; a mit abban leírva találunk, az itt a kiállításon természetben van bemutatva. Felöleli a mezőgazdasági, erdészeti, dísz- és konyhakertészeti magkereskedés összes ágazatait és pedig két főcsoportba osztva. Az egyik főcsoportban vannak, a honosításra érdemes honos növények magvai, *honi termelőktől*; a második főcsoportot alkotják a terjesztés céljából fontos magvak külföldi hírneves magtermelő gazdáktól. A kertészeti magvaknál minden egyes magmintához mellékelve van a virág szépen színezett képe; ez vonz, mert a magminta mellett csak elmegyünk, de a színes virág képét a laikus is érdeklődéssel nézi.

Ezen rendkívül gazdag maggyűjteményt kiegészítik a mezőgazdasági és kertészeti gyök- és gumónövényeknek, hüvelyeseknek, retek, dinnyeféléknek stb. szépen

színe
mész
term
mény
esőv
eszk
kolle

virág
alul
legke
dísz-
kötő
rény
rosát
ugyn
mágy
a ne
tésze
miné
jómi
kerti
térhe
lyese
ken
igeni
ságán

katal
feltün
lönös
tűnő
is ku
már

esom
növé
ipar-
pázs
ben k
rativ

tott s
lek a
esopo
száll
év elő
magá
pedig
szeker
vőt p
lésekr

időköz
1874-
el a k
kéren

fejlőd
esetre
értett
izlését
viszon
a fény

csak k
tette.

GA

Bur

A
Gazda
versen
pek p
kintett
társula
azt his
minder
sági tá
röl köz

a nyári
lius-szept.
itt 75 k.,
m. hold.
gő szerint
t termést
10 holdra
tengeri is
dbe vette
időjárás-
pen, vala-
nem ter-
i árpa s
akvalót is,
en másod-

rási viszo-
mellett ta-
elire szánt
ányokra s
állapotok
szí borsót
mánytöket
nak lehet
hatjuk álla-
a kell a tél
sok költ-

kormányok-
etni, miket
dokkal jól
lhasználha-
ogy ne ki-
sem.

Kálmán.

LITÁS.

reskedő

vasut körut-
nok töszom-
magkeres-
nal szembe-
et a növény-
ól, vakolat
te szintén a
az idényhez
gzszebb disz-
g violák és

növésü bot-
l; kis kertje
szintén foly-
zkertésznek

onban nem-
megkapó, de
érdekes. Ér-
de a laikus
a gazdát, de
is.

her Ödönnek
s árjegyzékét;
z itt a kiáll-
atva. Felőleli
z- és konyha-
s ágazatait és
Az egyik fő-
ásra érdemes
termelőktől; a
a terjesztés
öldi hirneves
szeti magvak-
oz mellékelve
épe; ez vonz,
elmegyünk,
us is érdeklő-

maggyűjte-
asági és ker-
reknek, hüve-
ek stb. szépen

színezett eredeti példányok után készült ter-
mészethű *modelljei*; az erdei fák s eszterjék
terméseinek, a legkülönbözőbb csemege, ke-
ménysemű s puhaszemű, korán s későnéző
csöves tengeriknek gyűjteménye; a kertészeti
eszközök, szerek és anyagok ritka teljességű
kollekcziója.

Egy kis szekrényben, felül az illető
virág színes rajzával ellátott papírcsomagban
alul pedig kis fiókokban a legelterjedtebb,
legkeresettebb vagy pedig újdonságot képező
disz- és konyhakerti magvak gyűjteménye
köti le figyelmünket. Ilyen felszerelésű szek-
rényt ma már hazánk minden nagyobb vá-
rosában és pedig 750 helyen találunk, az
ugynevezett *Mauthner-féle magelárutítási bizo-
mányi üzletekben*, mely intézménynek ezéjja,
a nemesített magvakat a kis gazdák és ker-
teszek körében a legkisebb adagban is,
minél könnyebben hozzáférhetővé tenni. A
jóminőségű vagy nemesített disz- és konyha-
kerti magvak elterjesztését s könnyű hozzá-
térhetését ezéző reális intézményt csak he-
lyeselhetjük annál is inkább, mert a vidé-
ken eddigelé panaszt nem, hanem dicséretet
igenis hallottam ezen intézmény életrevaló-
ságáról.

Sajnos, hogy a kiállítás mezőgazdasági
katalogusában jelzett „*az üzlet tevékenységét
feltüntető grafikonok*” elmaradtak, melyek kü-
lönösen a szakembernek szolgáltak volna ki-
tűnő tanulmányianyagot s megvallo, magam
is kutatva kerestem ezen, a katalogusban
már előre is érdeklődést keltett kimutatásokat.

A falterületeket, szépen szárított és
csomóba kötött különféle mezőgazdasági
növények: buza-, árpa-, rozs-, zabfélék,
ipar-, kereskedelmi- és takarmánynövények,
pázsítfele füvek foglalják el, sajnosan rész-
ben kissé magasan s így inkább csak deko-
ratív ezéjük van.

Érdekesekek még a kiállításon bemuta-
tott s leleményességre valló fényképfelvéte-
lek az üzlet fejlődéséről. Az egyik fénykép-
csoportozat az eladott gazdasági magvak
szállítását mutatja be 1874 s 1896-ban; 22
év előtt még csak targonczás ember toltá
maga előtt az elszállítandó magvakat, most
pedig szakadásig megrakva állanak az igás-
szekerek a raktárak előtt, hogy az üzlet ve-
vőit pontosan kiszolgálhassa s a megrende-
léseknek eleget tehessen.

A másik fényképcsoportozat ugyanazon
időközben a kertimagvak szállítását mutatja,
1874-ben puttonyos ember hátán szállították
el a kerti magvakat, most pedig rakott sze-
kéren sem fér el jóformán.

Ezen fényképcsoportozat tehát az üzlet
fejlődését van hivatva bemutatni, s minden-
esetre arról tesz tanúságot, hogy Mauthner
értett ahhoz, miként kell a vevő közönség
izlését eltalálni és igényeit kielégíteni. Sok
viszontagságról beszélhetne az a 22 év, mely
a fényképfelvételek ideje közé esik.

Mauthner Ödön magkereskedését nem-
csak hazánkban, de külföldön is híressé
tette. K. K.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Burgonyaültetőgépek versenye Leicesterben.

Az utóbbi időben az Orsz. Magy.
Gazdasági Egyesület burgonyaültető-gép-
versenyt tartott és az őszszel a kiemelő gé-
pek próbáját szándékozik megtartani. Te-
kintettel arra, hogy az angol kir. gazdasági
társulat hasonló pályázatot tűzött volt ki,
azt hiszem összehasonlítás széljából időszerű
minden megjegyzés nélkül is angol gazda-
sági társulat hivatalos jelentését e verseny-
ről közölni melyet Me. Connal irt meg.

A Leicesterben tartott gyűléssel kap-
csolatosan a Royal Agricultural Society
három osztályu díjakat tűzött ki, a burgonya-
termelést elősegítő gépekre. Az első osztály-
ban versenybe lépett gépek próbája 1896.
április 21-én a Leicester köz lében fekvő
Sauder T. birtokát képező Knighthon gazda-
ságban tartott meg, míg azon gépek ver-
senye, melyek a burgonyákat kiemelik,
gyűjtik és osztályozzák október körül fog
megtartatni ugyanazon vidéken. Az első
osztályban kitűzött díjakért mindössze öt
burgonyaültetőgépet jelentett be három ver-
senyző. A versenyt szabályzó előírás a kö-
vetkező volt:

1. A versenyzőknek lóról, mely gépei-
ket a verseny ideje alatt vontassa és a gé-
peknek a verseny helyére és onnan vissza-
szállításáról maguknak kell gondoskodniok.

2. Minden versenyző számára egy-egy
munkást fognak állítani minden egyes gép
hajtására és kiszolgálására. Minden segítsé-
get, melylyel vagy maga a versenyző vagy
más személy a gépnek szolgál, a bírók szá-
mitásba fognak venni.

3. A sorrendet, melyben a különböző
gépek ki lesznek próbálva a háznagy sor-
solás utján határozza meg.

4. Oly viszonyok között időjárást és
termést tekintve, melyben nem használtat-
nának rendes munkához egy gazdaságban
a gépeket nem fogják kipróbálni.

5. A következő pontokra fog irányulni
főleg a bírók és a gépész figyelme, 1. ár,
2. suly, 3. egyszerűség, szohidítás és konstruk-
ció, 4. a szerkezet védett elhelyezése, 5. a nö-
vényt nem sérti-e? 6. az ültetés rendszeres-
sége, 7. szükségelt vontatóerő.

A talaj, melyben a verseny megtarta-
tott kötött természetű. Mindazonáltal az
nagyon tiszta jól előkészített és kitűnő álla-
potban volt. Bírók voltak: *Hope James*,
Brown William és magam.

Három pályázó volt: *Ransomes Sims*
és *Jefferies Ipswichből*, *Coultas James*, *Gran-
thamból*, *Kyd Robert Coupar-Augusból*.

Az első czég három gépet mutatott be
a többiek egyet-egyet.

Minden ültető gép a gumóknak három
különböző nagyságával volt kipróbálva, kis,
közép és nagygyal és minden esetben a
közepes nagyságot ültették legrendszereseb-
ben. Ez azt hiszem jó tulajdonság, mert
kétségtelenül a jó közép nagyságu burgonya
használat a legelőnyösebb. Ha a burgonyák
jó alakúak voltak a gépek folyékonyan dol-
goztak, de ha hosszúak voltak a gumók és
egyenetlen alakúak, a gépek nem voltak
képesek oly jól működni. A talaj egy része
fel volt barázdálva és néhány sor természe-
tes trágyával volt fedve; úgy hogy az ültető
gépeket a barázdált és barázdálatlan és
vagy trágyázott vagy trágyázatlan földön
lehetett kipróbálni. Nem észleltük, hogy a
sorokban lévő trágya nagyobb különbséget
tett volna.

Ransomes Sims és *Jefferies* czégnek
adatott ki az első díj két sort ültető gé-
pükért. Kipróbáltatott először barázdálatlan
földön és egy emberrel és 2 lóval működött.
Ez a gép barázdát húz, ültet és befedi a
sorokat egy művelettel. Be lehet állítani
ugy, hogy 12—14 v. 16 angol hüvelykre
(258 cm) ültessen és a sorok szélességét
24—30 ang. hüvelykig egy-egy ang. küvelyk-
nyire lehet változtatni.

A gép kerete egy tengelyen és 2 ke-
reken nyugszik és van rajta egy-két részre
osztott tartály. A tartály külső oldalán folyó
korongok vannak megerősítve melyek ser-
penyőkkel és villákkal ellátva a gumók
kiemelésére.

Az átviteli szerkezet e korongok moz-
gásba hozatalára a tartály közepébe az el-
osztólap alá van téve a mozgást egy fogas-
kerék, mely a főtengelyen van megerősítve

átviszi a melléktengelyen megerősített át-
vivő kerekre.

A kocsis a gép közepén ül és ezen
kerekeket a szükséghez képest mozgásba
hozhatja vagy kikapcsolhatja.

Ha a tartály gumókkal van megtöltve
és a gép mozgásba hozva, az ültetés követ-
kezőképp történik. A serpenyők, melyek a
forgó korongokra vannak erősítve először
felveszik a gumót, azután pedig egy esigák
és rugókból álló szerkezet által egy villa
beléjük nyulik és tartja a gumót a míg a
korong forgása által egy nyílás felé ér, a
mikor is a villa visszavonatik és a gumó
beleesik a barázdába.

A tartály fenekén közvetlen a kilépés
helye mögött egy ujj van megerősítve azon
czélből, hogy a serpenyő megtisztíttassék
mindentől, a mi esetleg hozzá ragadt. A vil-
lák, melyek a czélből készültek három-
ágúak és egy hajtható emelővannak meger-
ősítve, a melynek egyik oldala egy kis
rugót hord, mely arra szolgál, hogy bele-
nyomja a villát a gumóba és azután ha a
gumó elvitetik, kitarítja a villát, míg arra
egy új sor biztosításánál szükség nincs.
A felbarázdálás két készülékkel történik,
mely a két korong előtt közvetlen, a gép
mellső részén van megerősítve és a szüksé-
ges mélységre egy kézi emelő által beállít-
hatók. A gép előrsze egy keréken nyug-
szik, melyet a kocsis ültében irányoz. Ha a
gép egy már barázdált területen dolgozik, a
barázdáló készüléket el kell venni éppen
ugy, mint az elől levő kormányzó kereket
és ezen utóbbit két oly korong pótolja, me-
lyek a barázdákban szaladnak és az esetleg
beléje fektetett trágyát lenyomják. A gép
hátsó részén két sor aczélemmez van meger-
ősítve, melyeket a kocsis mélységet illető-
leg beállíthat és fordulónál felemelhet.
Ezek a lemezek a barázdákat és a bennök
levő burgonyát befedik. A gépet 2-féle ke-
rékkel lehet alkalmazni, az egyik, mely
lapos talpu, akkor használandó, ha barázd-
dák húzása az ültetéssel egyszerre történik,
a másik a konkáv talpu akkor, ha a gép
csak ültet és a barázdák már megvannak.
A barázdáknak egyenletes és párhuzamos
vonása czéljából a gép keretéhez egy könnyű
farud van erősítve, a melynek szabad vég-
gén egy eltolható élalaku rugó áll. Ez egy
vonalat szakít a földbe, a melyen azután
a következő fordulónál a gép egyik kereke
hajtatik. Két lóra van szükség, ha a barázd-
dák húzásának és az ültetésnek együttes
munkáját végezzük, az ültetésre magára a
verseny ideje alatt csak egy lovat hasz-
náltak.

Mindent összevéve e gép munkáját
jól végezte és a burgonyatermelők figyel-
mét megérdemli. Ara 20 font (240 frt).

A második díjat szintén *Ransomes Sims*
és *Jefferies* czégnek ítéltek oda három sort
ültető gépjükért. Ez a gép három barázdát
húz és három sort ültet egyszerre és szer-
kezete nagyjában ugyanaz, mint az első
díjjal kitüntetett gépe, kivéve, hogy ez
utóbbinál mind a három tartály külön áll
és a korongok a főtengely által hajtának.
Abban is különbözik az elsőtől, hogy be-
nem állítható. A sorokat 13 ang. hüvelykre
ülteti és a barázdákat 27 ang. hüvelykre
huzza. Van egy mellső kormányzó kereke
és egy jelző készüléke, melyek mindkettő-
jét a kocsis a gépen levő üléséről ellen-
őrizheti. Ez a gép is előzetesen trágyázott
és barázdált földön dolgozhat. A mellső
kerék ezen esetben a középső barázdá
fenekén, az oldalkerekek a külső barázdák
tetején járnak. A gépet két ló könnyen
huzta. A hol igen nagy burgonyamennyi-
séget kell ültetni ez egy igen értékes uji-
tás, de még sokkal alkalmasabb volna, ha
beállító szerkezettel volna ellátva, mint az

első díjjal kitüntetett ültető. Ára 24 font. (288 frt).

Ugyanez a czég még egy sort ültető gépet mutatott be, mely az először említett géppel egyenlő módon dolgozik. Vannak vasai is, hogy szántson, mint az eke és úgy vannak elhelyezve, hogy a kocsis lovain tul lássa őket mindkét oldalon. Be lehet állítani, hogy ültessen 12—14 vagy 16 ang. hüvelykre és a barázdák szélességét 24—30 ang. hüvelykig, egy-egy hüvelykkel lehet változtatni. A kész barázdákon való ültetésre, legyen az trágyázott vagy trágyázatlan, el van látva ez a gép konkáv talpu kerekkel, melyek a barázdák tetején járnak, míg a barázdáló készülék helyét a lenyomó kerek foglaltja el. Egy ló könnyen kuzta a gépet. Ára sima földön való dolgozásra berendezve 12 font (144 forint), barázdált területre 13 font 10 schill. (162 forint).

Coults James Granthamból egy-két sort ültetőt állított ki. Ez a gép két barázda huzására, beültetésére és befedésére van szerkesztve és el van látva még egy trágyaszóróval is, mely a két barázda hosszában a burgonyaültetéssel együttműködik. A kipróbált ültetők egyike sem dolgozott egészen kifogástalanul, de nagyjában a munkát valamennyien kielégítően végezték.

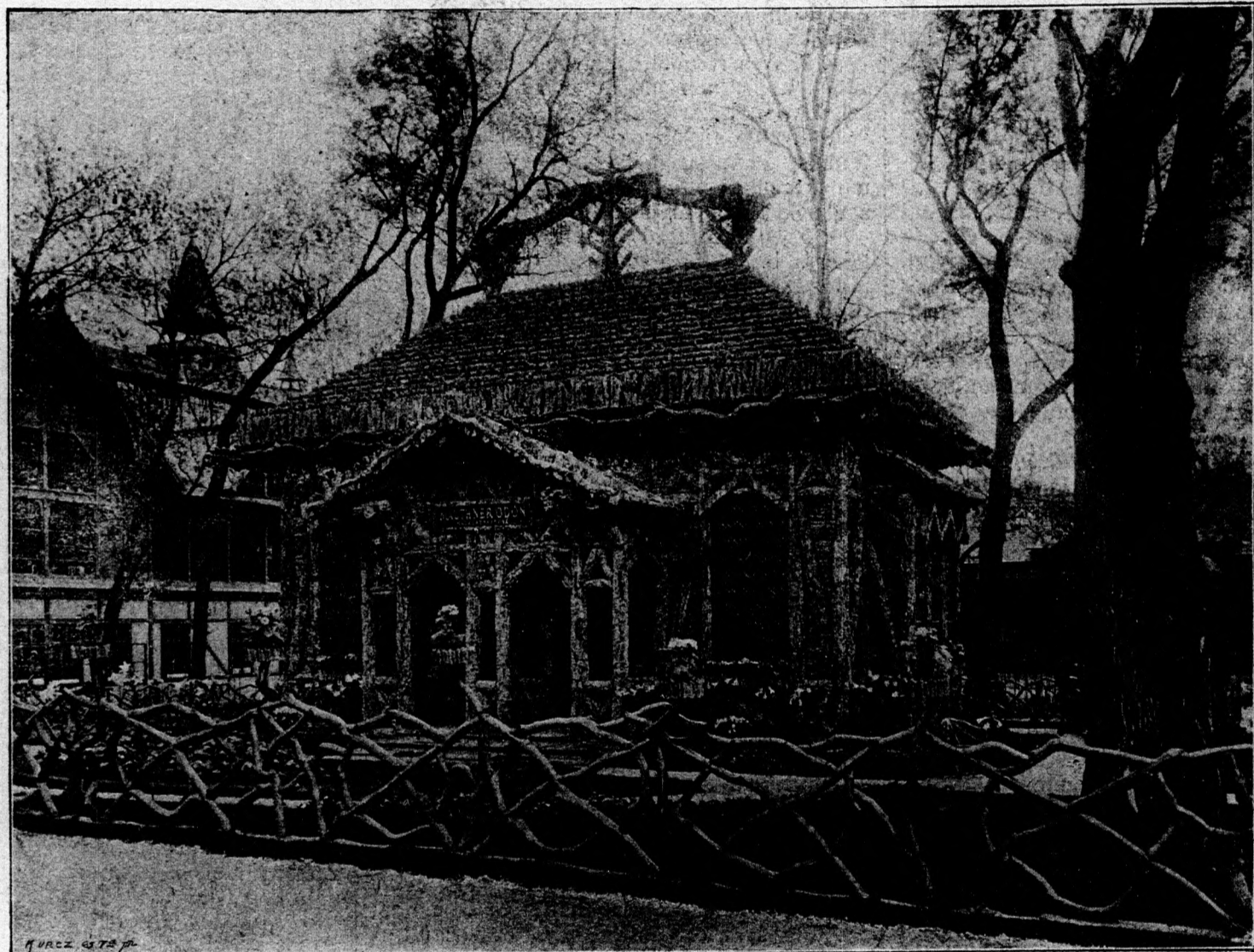
Dr. Herczfelder Dezső.

Aratási eredmények.

Az aratás országszerte javában folyik, sőt egyes vidékeken az őszi gabona aratása befejezéséhez közeledik. A földmívelésügyi miniszteriumhoz július hó 15-éig a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján az aratás előzetes eddigi eredményét és

tapasztalt nagyfoku föllépése miatt, a melyet alkalmasint, a június hó végén és július elején észlelt nagy köd okozott, a buza szeme 30—50 százalékig megszorult. Egészen apró, töpörödött és silány minőségű buzát láthatni itt a jó minőségű buza között. A 72—75 kilós buza parallel áll az itt-ott Torontálban is előforduló 78—82 kilogrammos buzával.

A buza minőségi csökkenése kétségtelenül hátrányos hatással van némileg az ország buzamennyiségére nézve is, de mert mégis több a jó minőségű buza, mint a gyöngébb s mert az eredménye mennyiségileg is nagyobbára kielégítő, hihetőleg az idei termés végeredményében mégsem lesz gyöngébb a múlt évinél. A próbacéplések, melyek most folynak, bizonyára nemsokára igazolni fogják, hogy Magyarországon a folyó évben is országos átlagban ismét közép termés van.

Mauthner Ödön magkereskedő pavillonja.

Kyd Róbert Coupar-Augus-ról Perthshire egy-két sor ültetőt mutatott be. Ez csak ott alkalmazható, a hol a barázdák már készek, mert semmi berendezése nincs arra, hogy azokat meghuzza vagy befödje, miután a burgonya el van ültetve.

Ez a gép igen egyszerű szerkezetű és könnyen huzhatja egy ló. A gumókat egy elevátor a tartályból felemeli, ezek azután átvitetnek egy vasesővön, melynek vége a barázdák feneke felett néhány hüvelyknyire van. A tartály körülbelül 1 mázsa gumót tart és ha közép nagyságukat használunk, mintegy 400 ölet ültet. A gépet be lehet állítani 10, 12 és 14 ang. hüvelyknyi ültetésre. Ez az ültető munkáját igazán kitünően végezte és a hol csak magára ültetőre van szükség, ott hasznos ujtásnak fog bizonyulni. Mindazonáltal hátrányára vettük számításba, hogy a lónak a barázda vetején kell járnia. A gép ára Skóciában 14 font 168 frt.

a vetések állását a következőkben ismer-tjük:

Az esős és hűvös időjárást jóformán minden átmenet nélkül egész hirtelen száraz és meleg időjárás, sőt itt-ott hőség váltotta föl, siettetvén természetesen a gabonaművek beérését. Az aratás július hó első feleiben teljes erővel megindult az ország legnagyobb részében; így pl. az Alföldön egyszerre kezdték aratni a rozst, buzát és árpát. Míg azonban a hirteleni érésrel a rozs és árpa nem károsodott, a buza, — a melyet különben is már a rozsdá és üszög nagyon sok helyen az országban megtámadott volt, — itt-ott apadt szemű is lett. Az Alföldön, a Tisza mentén, de a Dunántul is sok helyen a rozsdá és üszög — részben azonban a hőség is — a buza minőségében 10—30 százalék kárt okozott, sőt néhol, pl. Toronál vármegye legtöbb községében főképp a rozsdának soha nem

Az utóbb lefolyt két hét alatt is előfordultak *jégesőzések*, kivált Somogy, Vas, Bihar, Szilágy, Brassó, és Nagyküküllő vármegyékben, az előfordult kár többnyire 20—50 százalék között ingadozik.

Férgek tömegesen sehol sem mutatkoznak nagyobb területen, de azért szörványosan, főképp egyes járásokban, jelentékeny kárt tesznek most is; cukor és takarmányrépa, lóhere és luczerna, tengeri-, dohány és zabok; itt-ott a szőlőkben is pusztítanak. A buza területe, 5.645.000 kat. holdra becsülhető; téli fagy következtében mintegy 300,000 kat. holdon pusztult ki a vetés és így a számításba vehető buzaterület 5.345.000 kat. hold. A buzatermés a most folyó aratás körül igen változó eredményeket mutat, a terméshozam szalmából és magból tulnyomólag közép és jó középszerű, sőt néhol igen jó, de azért vannak egyes helyek, ahol a gazdák sem mennyiségre, sem pedig minőségre nincsenek

megelé-
hőség a
ranya, C
Tolna,
megyé-
helyen a
Az orszá
változott,
is csak 5
mutat. A
csapások
millió m
39.27 m
buza, ille
azaz 7—
gom, Nó
Fejér, K
Tolna, V
Csongrád
Kun-Szol
kés, Biha
Temes, B
Torda, N
tehát 33
lanak és
rontál, T
Beszterce
megyében
minőségi

A ro
csapások
tehető; az
ország mi
eredmény
mint a m
millió mé
évi termé
a beérkez
millió mé
termést v
eredmény
Tolna, Za
Nagy-Kun
Csanád,
Nagy-Kük
gyengébb
alul mara
Nógrád,
Abauj-Tor
Sáros, Un
Doboka és

Az ős
a tavaszi
részeken
Az eredmé
meglehető
általában
nyörü sörá
nyünk, hog
immár meg
a július hó
12 millió
közel 11 m
mény a m
ségére nézve
azaz 7 mé
remélnék;
Sopron, T
Csongrád,
Békés, Bi
tál és Szeb
a termés,
mény 5 m
Turócz, Zól
Az utó
lényegesen
hanem min
tozó, szeszé
bal bevetett
kat. hold v
més a 11 m
Tavaly 10.2
ják; a hegy
Legjobban
s azon felü

a me-
és ju-
a buza
Eg-
nőségü
za kö-
áll az
82 kilo-

kétség-
míg az
de mert
mint a
visélgel
az idej
sz gyön-
melyek
igazoln
lyó év-
zép ter-

megelégedve a természettel. A rozsdá, üszög és hőség a terméshozamot Torontál, Vas, Baranya, Csongrád, Temes, Bács-Bodrog, Zala, Tolna, Zólyom, és Krassó-Szörény vármegyékben meglehetősen redukálta. Némely helyen a termés átlag 30—50%-kal csökkent. Az országos termés-átlag azonban nem nagyon változott, mert a várható országos eredmény is csak 500—600.000 métermázsá visszaesést mutat. A reménybeli buzatermést az elemi csapások okozta károk leszámításával 39 millió métermázsá tehetjük; tavaly termelt 39.27 millió métermázsá. Legjobban áll a buza, illetve mennyiségre nézve legjobb termést, azaz 7—9 métermázsát ígér: Bars, Esztergom, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Baranya, Fejér, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács-Bodrog, Csongrád, (9.40 mm.), Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Békés, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Arad, Csanád, Temes, Brassó, Csik, Háromszék, Maros-Torda, Nagy-Küküllő és Szeben, összesen tehát 33 vármegyében; leggyöngébbben állanak és legrosszabb termést ígérnek: Torontál, Torda-Aranyos, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Ugocsa és Sáros vármegyében. Az országban, várható átlagos minőségi súly 77—78 kg.-ra becsülhető.

A rozs és kétszeres területe a téli elemi csapások levonásával két millió kat. holdra tehető; az őszi rozst nagyobbára már az ország minden vidékén learatták. A terméseredmény minőségre nézve alighanem jobb, mint a múlt évi volt; mennyiségre két millió métermázsával meghaladja a múlt évi termést. A reménybeli terméshozamot a beérkezett részletes adatok alapján 13 millió métermázsára becsülhetjük. Legjobb termést várnak, azaz 7 mmázsán felüli eredményre számítanak: Sopron, Somogy, Tolna, Zala, Bács-Bodrog, Csongrád, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Békés, Bihar, Hajdu, Csanád, Temes, Háromszék, Kolozs és Nagy-Küküllő vármegyékben — és leggyöngébb a termés, azaz 6 métermázsán alul maradt az eredmény, Árva, Bars, Hont, Nógrád, Turócz, Zólyom, Győr, Moson, Abauj-Torna, Bereg, Gömör és Kis-Hont, Sáros, Ung, Máramaros, Ugocsa, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben.

Az őszi árpát már mindenütt learatták; a tavaszi árpát is aratják, sőt az alföldi részeken már szintén kepekbe van rakva. Az eredmények — ámbár az utóbbi eső meglehetősen sok kárt okozott minőségében — általában véve kielégítőek. Sok helyen gyönyörű sörárpa termelt és így az a reményünk, hogy az idén sok sörárpa lesz, immár meg fog valósulni. Az árpatermést a július hó 15-iki becslés szerint összesen 12 millió métermázsára tesszük; tavaly közel 11 millió mm. termelt és így az eredmény a múlt évinél minőség és mennyiségre nézve kielégítőbb. Legjobb termést, azaz 7 métermázsá és azon felüli eredményt remélnék: Nyitra, Baranya, Fejér, Komárom, Sopron, Tolna, Veszprém, Bács-Bodrog, Csongrád, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Szepes, Békés, Bihar, Arad, Csanád, Temes, Torontál és Szeben vármegyékben. Leggyöngébb a termés, mert az átlagosan várható eredmény 5 mmázsán alul fog maradni: Árva, Turócz, Zólyom, Sáros, Ung és Ugocsa.

Az utóbb lefolyt két hét alatt a zab lényegesen javult, nemcsak mennyiségre, hanem minőségre nézve is. Ennek a változó, szeszélyes időjárás nem ártott. A zabbal bevetett terület legalább is 1.74 millió kat. hold volt s az országosan várható termés a 11 millió mmázsán jóval felül lesz. Tavaly 10.26 millió mmázsá zab termelt. A zabot már az Alföld nagy részében aratják; a hegyi vidékeken azonban még zöld. Legjobban áll a zab s átlagban 7 mmázsá s azon felüli termést ígér kat. holdankint:

Baranya, Fejér, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács-Bodrog, Csongrád, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Békés, Bihar, Arad, Csanád, Temes, Torontál, Brassó, Fogaras és Udvarhely vármegyékben; leggyöngébbben és átlagban csak 5 mm. s azon aluli természettel biztat: Árva, Zólyom, Bereg, Sáros, Ung, Ugocsa és Torda-Aranyos vármegyékben.

A repcét learatták és eleséptették; az eredmények országszerte igen különbözők voltak. Helyenkint egészen jól sikerült a termés, másutt azonban — és ez a tulnyomó — gyöngén; és így, mert az országban igen sok repcét a tavasz folyamán föl kellett szántani, végeredményében az idej repcetermés kisebb volt, mint a múlt évben.

A köles és tatárka terméshozama is különböző, itt-ott aratják már az első kölest, a mely kielégítő. Az eső a késői kölesre és tatárkára igen jól jött meg.

A kukorica esővesedik, minthogy az utóbbi napokban számtalan helyen esőt kapott, igen szépen nő — többnyire jó középtermést ígér, helyenkint azonban látható gyöngé kukorica is. Feltöltögetése a szorgos aratási munka-idejé daczára is megtörtént.

Kender, len és komló csekély kivétellel az országban jól fejlődnek; a kendert és lent már több helyen nyúvik.

A dohány részben türehető és jó — részben azonban gyöngé, férges pusztítása és a szárazság következtében.

A takarmány, — főképp azonban a czukorrépában a cserebogár álcája, az ormányosbogár és egyéb férges leginkább Pozsony, Esztergom, Nyitra, Sopron, Bars, Trencsén és Abauj-Torna megyékben kárt okoznak.

A burgonya az ország nagyrészében jó termést ígér; néhol ugyan a peronoszpóra infestans és a pajorbogár károsítja, mindazáltal a folyó évi burgonyatermés a múlt évit ugy minőségre, mint mennyiségre nézve felül fogja haladni. A korait már javában szedik s forgalomba is került.

A mesterséges kaszálók kevés kivétellel kielégítően fejlődnek, de a második termés tulnyomólag gyenge volt, mert a lekaszált rendeket az eső sok helyen kilugozta. A zabos bükköny többnyire kielégítő termést szolgáltatott, ámbár annak is ártott az eső.

A réti sarju elég jól nő, néhol, a hol idejében esőt kapott, igen jól áll s bő termést ígér. A legelőkön is előmozdította a fűnövést a mostani esős időjárás.

A szőlőtermés-kilátások országszerte kielégítőek; helyenkint ugyan sok féreg károsítja, de a szőlősgazdák meglehetősen jó sikerrel védekeznek ellenök.

A Thanaton.

Jókai Mór a „P. H.” jul. 23-iki számának tárczájában közöl egyet-mást a Thanatonról, saját tapasztalatai nyomán. A nagy költő, aki ujabban ritka buzgalommal foglalkozik a mezőgazdasági kérdésekkel, ezuttal itt-ott tévedt egy keveset; bármily jól essék is tehát nekünk az ő kedves buzgalma, észrevételeinket sem hallgathatjuk el.

Azt mondja a közvélemény, hogy a Thanatonból annyit szolgáltat a magyar kormány a magyar gazdáknak, amennyi csak kell, mégis olesó áron.

Ezt a dicséretet a kormánynak nem szavazhatjuk meg. A dohánylugviz kivonat hozzáférhetővé tétetett ugyan a magyar gazdaközönségnek, de oly magas ára van, ami ennek a rovarirtó szernek forgalomba kerülését szerfelett megnehezíti.

A Thanatont a m. kir. dohányjövédék kilogrammonként circa 77 krért adja ki. Ez

ár mellett egy hold földnek 2%-os folyadék-kal csak egyszeri befecskenézése több mint 6 frtba kerül a fecskenézést pedig rendszerint kétszer is meg kell ejteni. Ezt a magas biztosítási díjat a mezőgazda nem bírja meg. Bizonyítja ezt egyfelől az, hogy a Thanatonból aránytalanul kevés fogy el s a Lema Melanopus vigan és bántatlanul pusztítja a kalászos dülöket. Bizonyítja másfelől maga a dohányjövédék, a mely most folytat kísérletet a mezőgazdasági célra alkalmas olesó Thanaton előállítására.

Azt sem lehet még ma kimondani, hogy a Thanaton esalhatatlanul kipróbált szer volna. A Nikotin pusztít, az bizonyos, de a Thanaton csak igen kis perzentben tartalmazza a Nikotint. A szer gyakorlati kipróbálásának jelentősége abban rejlik, hogy milyen (hány perzentos) oldata használható az egyes rovarellenségekkel szemben, a melyek ugy szerveződik különfélesége mint tartózkodási elhelyeződésük szerint kisebb vagy nagyobb ellenállást fejtenek ki a Thanatonnal szemben. A levéltetűnek elég az egy perzentos oldat, a hesszeni légynek legalább kétperzentos keverék kell. A mi a szernek ezt a gazdaságos használatát illeti, ez irányban a kísérletek éppen nem tekinthetők befejezetteknek.

Sőt csak most folynak számbavehetően. Végrehajtatja pedig ezidőszerint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület. Az egyesületnek már több régi és új kísérlet eredménye fekszik kezében, azért mindig tartózkodnék e kérdésben döntő szót ejteni. Egyébiránt a m. kir. dohányjövédék még ez ideig nem gyártotta a Thanatont nagyobb mennyiségben, a tömeges előállításához csak akkor fog, ha a kísérletek folyamán kétségtelenül bebizonyul, hogy minden gyakorlati követelménynek megfelel. Ezekben igazítottuk ki a közlemény azon kisebb tévedéseit, melyek a gazdaközönség érdekeit közelebből érintik.

Megjegyezhetnénk még, hogy Thanatonnak nem a Kentuckyból behozott, hanem a Kentucky fajta dohányt használják: Kentuckyban világossárga és igen gyenge dohányt természetnek, éppen ezért az amerikaiak a rágni való bagót majdnem kivétel nélkül ott termelt dohányból gyártják. Külföldre pedig azért viszik a Thanatont, mert az amerikaiak olesóbban hozzá jutnak a nálunk gyártott Thanatonhoz, mint a magyar gazda; másodsor idegen levélananyag bepánczolására használják: ezekből Németországban illatos szivarok készülnek. De bármire is használják külföldön, a mi Thanatonunkat, annyi bizonyos, hogy a m. kir. jövédék javára nem tudható be, hogy a külföldre nagy mennyiségben juttat ebből a szerből, idehaza pedig drágán méri s így megnehezíti, hogy nálunk is fontos és hasznos mezőgazdasági szolgálatot teljesíthessen. Mindezek fölött azonban készséggel futunk át, kárpótolva a Jókai közleményének egyebekben élvezetes tanúságai által.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

230. sz. kérdés. 100 darab számos jószágra falazott trágyatelepet óhajtanék építeni, kérem t. gazdátársaimat, kik ilyet építettek, sziveskedjenek velem egy ily egyszerű és lehetőleg olesó kivitelű telep tervét közölni, valamint azt is, mily áron volna ez kiadható kőműveseknek szakmányba és miféle és mily áru szivattyút alkalmaznak hozzá?

W. J.

231. sz. kérdés. Gyümölcsösomben a tavasszal igen sok kárt tettek a hangyák, ormányos bogarak s minden néven nevezendő rovarok és hernyók; tőlük menekülendő, hozattam kész folyékony rovarirtó-nyvet, melyet azonban csak papírra kenve s a fa törzsére rákötve lehet alkalmazni, a mi igen időt rabló piszmogó dolog s nem is lehet 2 hónapnál tovább a fán hagyni a kötetést, mert az a fát bevágja s különösen fiatal fáknál a héjja nő.

De az enyv maga sem felel meg teljesen a célnak, mi arra birt, hogy más folyékony nyvet alkalmazzak, mely nem szárad oly hamar, mint amaz.

Azon kérdést vagyok bátor feltenni, hogy alkalmazhatnám-e azon nyvet, a mely: 10 rész fehérszurokból, 5 rész terpentintből, 1 rész lenolajból és 1 rész faolajból áll, direktre a fa kérgére s nem lenne-e az káros befolyással a fiatal fákra, illetve annak kérgére? Nem marná-e fel?

Egyenlő arányban lenmagolaj és kolofonium összekeverve, mely szintén folyékony rovarenyv, nem lenne-e káros befolyással szintén direktre a fa héjára kenve? Alsó-Szt.-Iván. T. K.

232. sz. kérdés. Ha „Rovarin“-nal bepermetezném jövő tavasszal a virágzó gyümölcsfákat, nem ártana-e az a virágzásnak, vagy a gyümölcsnek? Az így bepermetezett virágra járó méhek szintén elpusztulnának-e? Nem lenne-e káros befolyással az így permetezett gyümölcs az emberre? Alsó-Szt.-Iván. T. K.

Feleletek.

Perje-irtás.

Felelet a 213. kérdésre. A „Köztelek“ 1893. évi július 1-én megjelent számában van leírva és rajzzal ismertetve egy „Ceres“ nevű perjeirtó gép; kapható Hodam & Ressler gépgyárossal Danzigban, ára 390 márka, szállítással és vámmal együtt körülbelül 290—300 frt.

Umráth és társa cégnél kapható G. F. E. borona aczélrugókkal, mely állítólag perjeszedőnek is használható, ára Bubnán 57 frt.

Perje irtásáról még a következőket jegyzem meg. Aratás után a talajt sekélyen megszántjuk, hogy a perjének felső hajtását a gyökértől elvágjuk; most várunk, míg a talajban maradt gyökérből ismét új hajtások indulnak. Ezeket fiatal, zsenge korukban birkákkal lelegeltetjük és nyomban felboronáljuk, ismételt hajtásnál ugyanígy járunk el velök.

Törekvésem arra irányul, hogy a perje felső hajtásától mindannyiszor, a hányiszor mutatkoznak, megfosztassék; így a hajtások mindig gyengébben fejlődnek, végre egészen elpusztul a perje.

Továbbá az is célravezető eljárás, ha tavasszal, a már fejlődésnek indult perje alászántatik, előhántóval ellátott ekével vagy két egymásután, egy barázdában haladó ekével. Az első eke leeresztendő oly mélyre, mint a perje gyökerei a talajban elágaznak (ismeretes, hogy a perje gyökerei nincsenek mélyen csak a talaj felszínén vannak leginkább elterjedve), a második eke valamivel mélyebben, így a perje a levegőtől teljesen elzáratik, tehát elpusztul; a föld bevethető valamely árnyaló takarmánynövényvel.

Megjegyzem, hogy ezen alászántással csak tavasszal érhetünk célt, ha már a perje fejlődésében megakasztatik, ellenben ősszel csak mélyebben jut a talajba, a téli fagynak jobban ellenáll és tavasszal annál bujábban hajt. K. L.

Lisztféreg.

Felelet a 225. számú kérdésre. A beküldött répafeleleken az u. n. penész vagy hamu-féreg, helyesebben levéltetű (*Aphis Papaveris*) található. Ha az enyngi répafeleleken is ez az állapot van, mint a beküldött mintán, akkor ott védekezésre nincs szükség. Utközben ugyanis a levéltetűket a katicza-bogár álezái, valamint a lebegő légynek (*Syrphus*) csupasz testű, zölde színű kukacjai annyira kipusztították, hogy egy tetűt sem találtam, csak csupa levedlett bőrt, a mely egyszersmind a meghatározás alapjául szolgált.

A penészféreg ellen repaföldön igen nehéz a védekezés, mert e rovar a levelek alsó lapján él s így csak nehezen megközelíthető. Kisebb területen permetezni lehet petrólumemulzióval, dohánylug 2 $\frac{1}{2}$ vagy entomoktin szirtén 2 $\frac{1}{2}$ %-os oldatával, csak-hogy akkor a permetezéshez két ember kell: egyik a ki a leveleket fel-felemelgeti, másik a ki permetez. Jablonowski József

Tejelési hibák.

Felelet a 226-ik sz. kérdésre. Anélkül, hogy a szóban forgó tehének egészségi állapotáról általában s különösen tőgyeik szabályos, ép voltáról tájékozódva volnánk, nem adhatunk biztos felvilágosítást az említett tejelési hibák okáról és gyógyításáról s legfeljebb lehetőségekről szólhatunk az okokat és általában ajánlatos beavatkozásokról a baj orvoslását illetőleg.

1. A tehén nem adja le, vagy nehezen adja le a tejét: a) ha folyat; b) ha nem a megszokott helyén áll; c) ha idegen fejő feji; d) ha fejés előtt vagy alatt gorombán bannak vele; e) ha a fejést ügyetlenül végzik; f) ha tőgye beteg; g) ha máskülönből egészségtelen; h) ha éppen megvemhesedett; i) ha borját éppen elválasztották stb.

2. A tehén teje elapad: a) ha folyat; b) ha megfogamzik; c) ha nem egészséges; d) ha tőgye beteg; e) ha hiányosan fejik ki; f) ha kellő takarmányt nem kap; g) ha zsirosodásnak (hizásnak) indul; h) ha elegendő vizet és sőt nem adnak neki; i) ha a leeléshez közeledik; j) ha kiöregedik; k) ha tőgyét maga vagy társa kiszopja; l) ha kifejt tejéből cselédek ellopják stb.

Kérdésttevő legkönnyebben rájöhet ezeket tudva, a baj valódi okára s ahhoz képest a legalkalmasabb beavatkozást maga fogja a legezészerűbben megválaszthatni s alkalmazhatni; mi az összes körülményeknek és tényállásoknak ismerése nélkül általánosságban csak azt a tanácsot adhatjuk, hogy kezeltesse és gondoztassa állatait az itt jelzettekhez képest és segítségül üsse még fel Monostori: „Allatgyógyászat“ című könyvét, a 223 stb. lapokon, ott egyéb felvilágosítások is foglaltak. *

Luczernapusztító lepkék.

Felelet a 227. számú kérdésre. A beküldött lepkék az *Eubolia arenacearia* nevű fajhoz tartoznak. A luczernát nem ezek bántják, mert ismeretes dolog, hogy a pillék — mint ilyenek — csak virágok nedvéből édes-ségből élnek: s ha fajok kárttevő, a kárt mindig hernyóik okozzák. De a szóban lévő faj hernyói a bükkönyféléken élőködnek, luczernáról még nem kaptunk soha. Alkalmassint más rovarról származik ott a rágás, azért tessék a luczernát még egyszer s alaposabban megvizsgálni s a valódi pusztító rovarokat kis orvosságos üvegben borszeszben beküldeni. J. J.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Figyelmeztetés. — Burgonyakiemelő-géppróba.	1063
A német tőzsdetörvény.	1063
Aratási eredmények.	1068
A Thanaton.	1069
Tárca. A király erdőgazdasága.	1064

Növénytermelés.

Korai és nyári zöldtakarmány termeléséről. 1065

Ezredéves kiállítás.

Mauthner Ödön magkereskedő kiállítása. 1066

Gazdasági gépészet.

Burgonyautótógépek versenye Leicesterben. 1067

Levelszekrény. 1069

Vegyesek. 1070

Felső-tiszavidéki mezőgazdák értékesítő szövetkezete. — Biztosítási díjak oszthatósága. — A sopronvármegyei gazdasági egyesület. — A nyitramegyei gazdasági egyesület. — A Magyar Agrár- és Járadékbank orsz. mezőgazdasági hitelegylete. — Helyreigazítás. — Aratás Észak-Amerikában. — Moesarak kiszáritása Szerbiában. 1072

Kereskedelem, tőzsde. 1072

Budapesti gabonatőzsde. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Heremagvak plombozása. — Szeszüzlet. — Élelmiczkikkek a budapesti hetivásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Gazdasági és tenyészmehavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sörtesvásár. — Budapesti szurómarhavásár. — Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül). 1073

Szerkesztői üzenetek. 1073

Felső-tiszavidéki mezőgazdák értékesítő szövetkezete. Nyiregyháza székhelyvel és Szabolcs-, Bereg- és Máramaros vármegyék területére terjedő működéssel a Szabolcsme gyei gazdasági egyesület kezdeményezésére új közgazdasági szövetkezet van alakulóban. Egy üzlet rész 100 forintban lesz megállapítva; ebből 50 forint a belépés, 50 forint a második üzlet rész első negyedében lesz befizetendő. A kibocsátott felhívás a szövetkezet megalakítását következőképp indokolja: „Nem mintha a közvetítő kereskedelemnek létjogosultságát vitatni akarnók, a mely közvetítés segítségével terményeink sokszor igen hosszú kerülő utakon, tetemes áldozatok árán jutnak el tőlünk a fogyasztóhoz, hanem tisztán helyzetünknek kritikus voltát tartva szem előtt és annak leendő javítására törekedve érett meg bennünk azon elhatározás, hogy szövetkezetté alakulva, terményeink értékesítésével közvetlenül a fogyasztóhoz juthassunk és a gazdasági mizériák folytán keletkezett bajainkat szövetkezet útján inkább orvosolhassuk. A gazdasági szövetkezet a cs. és kir. közös hadsereg és a magyar kir. honvédség szükségleteinek beszerzésénél lehetőleg előnyben részesülnek. Csakis a gazdasági közönségtől függ tehát, hogy oly szervezetté alakuljon, hogy módjában legyen ezen szállításokra reflektálnia. Az ország egyes vidékein ez idő szerint létező gazdasági egyesületeknek egészen más céljuk, más feladatuk van és sem alaptökével, sem üzleti adminisztrációval nem rendelkeznek arra nézve, hogy hogy hasonló vállalatokat felkarolhassanak. Oda kell tehát törekednünk, hogy ezen vidék gazdái tömörülve, oly szövetkezetté alakuljanak, mely szövetkezet részint pénzübeli részint erkölcsileg elegendő erővel bírjon arra nézve, hogy az ezen vidékre utalt szállításokat direkt felkarolhassa, továbbá, hogy a gazdasághoz és a gazdasági iparhoz szükséges termények, gyártmányok és más a gazdasági közönség szükségleteit képező cikkekhez a vidék gazdaközönsége a szövetkezet útjain lehetőleg jutányos árban juthasson és a szövetkezet tagjai eladott terményeiknek megfelelő és jutányos elengedésben részesüljenek. A társaság élén Pongrácz Jenő gróf a Szatmármegyei gazdasági egyesület elnöke

áll, a mi már maga is garantirozza a vállalat sikerét.

Biztosítási díjak oszthatósága. A biztosítási díjakból eredő perek a legutóbbi időben hazai bíróságainknál szaporodtak, a mi különösen azon körülménynek volt tulajdonítandó, hogy a „Kölcsonós biztosító szövetkezet” megalakulásával sokan igyekeztek a törvény által biztosított azon jogot igénybe venni, hogy a biztosítással időközben is felhagyván, a szövetkezetről kötötték meg a biztosítást. A társaság, melynél az illető annakelőtte biztosítva volt, ilyenkor a díjért rendesen beperelte, azzal argumentálván, hogy a biztosítás kétoldalú szerződés, melytől a fél egyoldalul vissza nem léphet. Ezt a m. kir. Curia megdöntötte, midőn kimondotta, hogy „a biztosítási díjak meg nem fizetése nem ad a biztosító társulatnak a díjak követelésére keresetjogot, hanem csak az a következménye, hogy a biztosítási szerződés megszűnik.” Azonban igen sok esetben a biztosítás lejáratára nem esik össze a biztosítási díj fizetésének hatánapjával s a felek rendesen szeptember, vagy októberben fizetik a díjakat és a díjkötelezők is ezen hatánapra lesznek kiállítva. Ezen időig a biztosító társaság a kockázatot viselni tartozik. Ezen körülményből a társaságok azon jogot formálták, hogy ezen idő alatt már megkezdvén a kockázatot, az egész évi díjat van joguk követelni. Így keletkezett a díjak oszthatatlanságának tana, a melyet sok helyütt a járásbírók a perelt felek kárára ítéletileg érvényre is juttattak. Hogy mily téves volt e nézet, azt a m. kir. Curia, mint legtöbb ítélőszék egy legújabb keletű ítéletével bizonyítja, melyben azt mondja, hogy a biztosított fél csak a visselt és már letelt kockázati időszakokra eső megfelelő biztosítási díjat tartozik megfizetni; mert a Curia igen helyesen érvényre juttatja a kereskedelmi törvény intencióját, a mikor is az egyedül, helyes értelmezést szentesíti, kimondván f. é. június 10-iki ítéletében, hogy a kockázatot csak akkor és addig tekinthető oszthatatlannak, ha és a míg a kockázatot hatályában fennáll, a kockázatot oszthatatlansága azonban megszűnik azon pillanatban, a midőn a kockázatot, illetőleg az annak alapját kepező biztosítási szerződés hatályát veszítette, mihez képest a kockázatot oszthatatlanságának megszűnésével összefüggően megszűnik a kockázatot ellenértékét képező biztosítási díj oszthatatlansága is, a míg tehát a kockázatot a követelt biztosítási díj fizetésének lejáratára napjáig hatályban állott, addig oszthatatlan volt, de ezt a napot követő naptól fogva a keresk. törvény 485. §. 4. pontja értelmében a biztosítási szerződés hatályát veszítvén, a kockázatot ekkor véget ért és beült azon eset is, midőn a díj a visselt kockázatot tartalmak megfelelően megoszthatóvá vált.

A sopronvármegyei gazdasági egyesület f. hó 6-án tartotta Otcoska Béla elnökle alatt az évi I. rendes közgyűlését, melynek tárgyait az évi jelentés, az egyesületi számadások bemutatása és folyó ügyek tárgyalása képezték. Az évi jelentés szerint az egyesületnek 1097 fizető tagja van. Az elmúlt évben az egyesület 4 igazgató-választmányi, 2 rendes közgyűlést és 13 szakértekezletet tartott. A megyei állattenyésztés emelése céljából 31 darab kitűnő simmenthali fajta bikát osztott ki a községek között, melynek vételárát 3 féléves kamatmentes részletfizetésre előlegezte s e mellett 510 frt árengedményben részesítette azokat. Ruszton tenyészállatdíjazást és terménykiállítás rendezett, mely alkalommal mintegy 786 korona jutalmat mint díjakat különféle gazdasági gépekben és eszközökben osztott ki. A megyei lótenyésztési jutalomdíjosztásban 400 korona segélyvel járult. Az 1894-ben kezdeményezett cserebogarirtás szervezését az elmúlt évben is folytatta. Kendertermelési kísérletekre mozgalmat indított. Sércsen amerikai szőlő-

iskolát létesített, a vám- és kereskedelmi szerződésnek Ausztriával való megújítása alkalmával a magas kormányhoz külön véleményt terjesztett fel az egyesület. A közgazdasági érdekek szolgálata mellett nem feledkezett meg az egyesület tagjai szellemi érdekeiről sem, a mennyiben úgy a megye egyes közsegeiben, mint az egyesület székhelyén számos gazdasági szakelőadást rendezett. A számadások szerint az egyesület az évi bevétele 16,226-53 frt, a kiadás 15,782-79 frt volt, melyből egyedül állattenyésztési célokra 8838-70 frt fordított. Az egyesület vagyona 25,234-88 frt, melyből az állattenyésztési alapra 7732-02 frt esik. Folyó ügyek címén előterjesztett, hogy az egyesület kollektívájában az ezredéves kiállításra kiállított állatok (46 db) Budapestől száj- és körömfájásban érkező haza, az egyesület állatok meggyógyulásukig Sopronban hetekig visszatartani volt kénytelen, mely közel 3000 frtjába került az egyesületnek. A közgyűlés elhatározta, hogy teljes kárpótlást nyújt az egyes gazdáknak, kik állataiknak kelletlenül való visszatartása következtében károkat szenvedtek, a felmerült költségek megtérítése iránt ellenben az egyesület a magas kormányhoz fordul. A gazdasági eselésekről szóló törvényjavaslata vonatkozó vélemény elkészítésére Freissperger Vilmos elnökle alatt Hajas Antal, Seligmann Kelemen és Koba Sándor bizattak meg; a Budapestben f. é. szeptember hónapban tartandó nemzetközi gazdakongresszusra az egyesület képviselőiben Otcoska Bélát küldötte ki a közgyűlés. Tekintettel ama közös célra, melynek elérésében kell, hogy a gazdasági egyesület és mezőgazdasági bizottság karöltve járjanak el, elhatározta a közgyűlés, hogy igazgató-választmányi üléseire tanácskozás céljából a járási mezőgazdasági bizottságok elnökei mindenkor meghívassanak.

A nyitramegyei gazdasági egyesület július hó 21-én igazgató-választmányi ülésén Emödy József alelnök jelentést tett a földmívelésügyi miniszternél és Károlyi Sándor grófnál járt küldöttség működéséről; továbbá bejelentette, hogy az alispán őt és az egyesületi titkári nyilatkozattételre szölyította fel. Elfogadták ezután Polónyi Géának azt az indítványát, hogy a feljelentést az igazgató-választmány hivatalosan is tárgyalja s erre vonatkozó válaszirátát, közvetlenül a miniszteriumhoz terjeszse fel, miután az alispán magát az egyesület, mint testületet nyilatkozattételre fel nem szölyította. Elfogadták továbbá Polónyi Géának amaz indítványát is, hogy a mennyiben panaszosok a földmívelésügyi miniszter intencióinak megfelelőleg ez ügyet a békés kiegyenlítés útjára terelni hajlandók: ez esetben felhatalmazatik az elnökség az ilyen célú tanácskozásban való részvételre. A békésmegyei gazdasági egyesületnek a kereskedők kartelje ellenében indított akcióját pártolja a választmány, azonban radikálisabb intézkedéseket javasol. Végül letárgyalta az igazgató-választmány az egész eseléditörvényjavaslat-tervezetet, melylyel Mérey Lajos előadó részletes felvilágosításai alapján behatóan foglalkozott.

A szerbiai sertésbehozatal. A Budapestben kötött konvencziót a szerb sertéseknek Magyarországra való bevétele ügyében 20-án ratifikálta a szerb kormány. Most tehát már mi sem áll ujjában a szerb sertések behozatalának s az eljárás nyomában megindul, hogy a szerb állategészségügyi viszonyokról a magyar kormány tájékozást szerezzen. A magyar kormány Szerbia indítványára beleegyezett abba, hogy egy kizárólag magyar tagokból álló állategészségügyi bizottság kiküldetéséről lemondott és helyette egy három magyar és három szerb tagból álló bizottságot fognak kinevezni. Beleegyezett továbbá a magyar kormány, hogy az eljárás gyorsítása érdekében ez a bizottság három albi-

zottságra oszolva, egyidejűleg utazza be az ország különböző részeit. Az esetre, ha az albizottságok, jelentése a — mint Belgrádban nem kételkednek — kedvező lesz, akkor a magyar kormány azonnal megszünteti a határtárat. A határ megnyitása után az első héten Kőbányára szállítandó sertések számát 3000 darabban állapították meg. A 9-ik naptól a 16-ikig annyi sertést szabad behozni, hogy a kőbányai piacon elérje 3000 maximális számot. A 17-ik naptól kezdve föltétlenül meg van engedve 7000 darab sertés behozatala a kőbányai piacra. Az utolsó korlátozás akkor szűnik meg, a mikor megszüntetik a magyar sertéseket korlátozó intézkedéseket a kőbányai piacon. Végül kikötött az is, hogy 120 kilónál könnyebb sertést nem lehet behozni.

A Magyar Agrár- és Járadékbank orsz. mezőgazdasági hitelegylete. A Magyar Agrár- és Járadékbank július 30-án tartotta meg a bank elnökének, Hieronymi Károlynak elnökle alatt az országos mezőgazdasági hitelegylet alakuló gyűlését. Az elnök a jelenlevőket üdvözlölvén, az új egylet feladatát körvonalozza és abban állapítja meg, hogy az egylet hivatva van a hazai mezőgazdák számára és hosszu lejáratu személyhitelt biztosítani. Kijelenti továbbá a bank nevében, mely a mezőgazdasági hitelnek ápolását tűzte ki céljául, hogy a bank az egylet céljaira a szükséges tőkéket 5¹/₄% kamattal mellett és minden mellékjárulék nélkül bocsátja rendelkezésére s hogy kész az engedélyezett egyes hitelek maximális időtartamot 5 évre kiferjeszteni és a hitelt rendszerint a hitelt igénylőnek egyedül aláírásával ellátott váltók alapján nyújtani. A gyűlés tudomására hozott, hogy eddigéig összesen 76 mezőgazda által együttesen 1.410,800 forint hitelösszege szóló kötelező nyilatkozat érkezett be. Ebből 48 hitelrésznek összesen 966,000 forint kért hitelösszeg erejéig a bank részéről hitel engedélyeztetett, míg a további belépési nyilatkozatok feletti határozathozatal az egyletnek, illetve az egylet szabályzatán alapuló további eljárásának tartatott fenn. Ezután a gyűlés a hitelengedélyező bizottság alakítására tért át, a melynek tagjai a szabályzat szerint felében a bank által küldendő ki, másik felében pedig a hitelrészesek által választandók. Az ekként összeállított bizottságba kiküldettek: Bujanovics Sándor, Dégenfeld Lajos gr., Festetics Andor, Gorove János, Gullner Gyula, Kemény Akos br., Keppich Emil, Kövér János, Lippich Gusztáv, Losonczy Mihály, Nyáry Béla br., Papp Géza, Piller Kálmán, Szluha István, Vásárhelyi László, dr. Wekerle Sándor. Ezután Festetics Andor gróf az Agrárbanknak nemcsak a hitelrészese, hanem az összes magyar mezőgazdák nevében, céltudatos és sokat ígérő eljárásáért köszönetet mond.

Helyreigazítás. A „Köztelek” 59-ik számában az állategészségügyi rovatban közölt „Védőoltások a sertésvész ellen” című közlemény alá a cikkíró neve Fuchs Andor állatorvos tévedésből ki nem tétetett s csak a rovatvezető szerepel a közlemény végén. Félreértések elkerülése végett a tévedést ezennel helyreigazítjuk.

Aratás Észak-Amerikában. Mint értesültünk ez aratási munkálatok Észak-Amerikában már befejeztettek és a cséplés javában folyik. A terméseredmények úgy látszik nem a legjobbnak mutatkoznak. Az őszi buza minősége igen silány és egyenlőtlen, a mennyiség szintén nem felel meg a kilátásba helyezett mennyiségnek. A tavaszi buza állása a legutóbbi jelentés óta szintén rosszabbodott. A tengeri aratás eddigi állását megtartotta. Mint a jelentésekből kitűnik, Észak-Amerikában az idén nem várható jó termés sem mennyiségileg, sem minőségileg.

Oldal

1063

1063

1068

1069

1064

1065

1066

1067

1069

1070

1072

1072

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

1073

Mocsarak kiszáritása Szerbiában. Mint Belgrádból értesülünk, az ottani kormány a kérdéssel foglalkozik, mi módon lehetne a Szerbia területén levő nagy kiterjedésű, állami tulajdonú képező mocsaras és posványos területeket kiszáritani s ezáltal mivelésre alkalmas területekké átalakítani. Leginkább alkalmasnak vélik az egészet magánosok kezdeményezésére bizni. A kormánynak ugyanis szándékában van a skupesina elé egy törvényjavaslatot felterjeszteni, a mely szerint felhatalmaztatnék arra, hogy az esetleges kérelmezőknek konzessziót nyújthasson a mocsarak kiszáritására. Az engedélyt nyert vállalkozóknak az illeték területek bizonyos meghatározott évekre hasznélvezetre átadatának s azután a kincstár tulajdonába jutnának vissza teljes ártalanítás nélkül, a midőn a kincstár értékesitené.

Friedlaender József rég ismeretes gépgyára az őszi vetéshez ismét nagyobb mennyiségű „Triumph III.” sorvetőgépet hoz a piacra, melyek a gazdaközönségnél sokkal jobban vannak elterjedve és nagyobb kedveltségnek örvendenek, mint az újabb időben felmerült rossz utánzatok; a „Triumph III.” sorvetőgépnél alkalmazott szabadalmazott kiszóró készülék határozottan előnyben részesítendő az u. n. vályurendszeres gépek ellenében. Ezen gépekről a mai számban megjelent hirdetés mindenestre utbaigazítást nyújt, különben a *czég, Friedlaender József Budapest, Kerepesi-ut 17. sz.* szívesen szolgál kimerítő árjegyzékekkel és felvilágosításokkal.

Uradalmak, földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek

alkalmazottaik, illetve a maguk részére **rendeljék meg, a nép között terjesszék a**

„Független Ujság”

mezőgazdasági és politikai képes hetilapot

Előfizetési ára:

negyedévre 50 kr., — félévre 1 frt., — egész évre 2 frt.

A „Független Ujság” egyetlen képes mezőgazdasági heti néplap, a mely politikai és szépirodalmi tartalommal is bír.

A férfiaknak magyar nemzeti politikát, pontos hírt a világ dolgairól és oktatást a helyes mezőgazdaságról; — asszonyoknak leányok hasznos és szívnemesítő, mulattató olvasmányát, gyermekeknek mesét, verset, játékokat közöl.

A „Független Ujság” a leghasznosabb és legolcsóbb néplap, mely a nép barátainak és vezetőinek pártolását megérdemli.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz (Bpest, IX. ker., Köztelek, földszint) küldendők.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

A „KÖZTELEK” eredeti tudósításai.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentése a „Köztelek” részére.)

Budapest, 1896. július 24-én.

A lefolyt hét időjárása száraz és igen meleg volt, esőzések csak kis mértékben állottak be, hogy az aratási munkálatok akadálytalanul folyhassanak.

A termés búzában nagyjában nem felelt a várakozásnak, úgy minőségére, mint mennyiségére, előbbi nagyon különböző, utóbbi pedig kisebb lesz, mint a tavalyi termés. A hivatalos jelentés 50—60.000 mm.-ra teszi a kevesebbet. Arpa, rozs és zab nagyobb hozamot ígérnek jó minőségek mellett.

A külföld a jelentési időszak alatt gyenge magatartást mutatott, az árak inkább lefelé gravitáló voltak.

A helybeli üzlet általában nagyon lanyha képet mutat, malmaink az egész héten nagyon keveset vettek sőt új-buzára nem is reflektáltak, árak tehát nem is tarthatták magukat és a múlt héthez képest 10—15 kr.-os áresést mutatnak, a forgalom kb. 60—70.000 mm.-ra, legnagyobb részét ó-buzában tehető.

Rozs élénk keresletnek örvendett prompt szállításra és a fogyasztók, valamint az export többet is fizetett e terminusra. Ó-rozs 5.90—5.— frtig, új-rozs júliusra 5.40—5.55 frtig, augusztusra 5.35—5.40 frtig, szeptemberre 5.20—5.25 frtig pesti paritásbun adható el.

Arpa új-áruban még alig kerül piacra Abo-nyon 300 mm. 4.50 frttal kelt el, míg boglári 5.75 frttal adható el. A minőségek jóknak ígérkeznek. Takarmányra és hántolásra ó-áru 3.70—3.80 frtig adható el ab itt, míg új-szokványárpa csak 3.90 frttal, szeptemberre—októberre adható el.

Tengeri forgalom nélkül. Zab tartja magát. Erőtakarmányok forgalom nélkül gyengébbek. Attérve a mai nap forgalmára jelenthetjük, hogy készbuza jó volt kínálva, a malmok valahára valami kedvet mutattak vételre és tartott irány mellett kb. 30.000 mm. kelt el változatlan árak mellett.

Buzában következő eladások történtek:

	Ó-áru.		
Tiszavidéki:	5100 mm. 80 kg. á 7—	6.90	frt 3 óra
	400 " 79 " " 6.90		
	200 " 80 " " 6.72 1/2		
	100 " 78 " " 6.60		
Ó-Becsei:	2250 " 77 " " 6.80		
Bánsági:	600 " 79 " " 6.70		
Raktáráru:	2600 " 80 " " 6.90		
	10000 " 79 " " 6.85		
	1000 " 75 " " 6.50		
	Uj-áru.		
	300 " 82 " " 6.77 1/2		
	200 " 81 " " 6.70		
	100 " 81 " " 6.75		
	100 " 81 " " 6.70		
	100 " 80 " " 6.70		
	2000 " 80 " " 6.70		
	500 " 80 " " 6.70		
	200 " 80 " " 6.62 1/2		
Bácskai:	150 " 80 " " 6.50		
Pestvidéki:	200 " 81 " " 6.60		
Szentesi:	100 " 79 " " 6.65		

Készrozs új áru 5.45—5.50 prompt szállításra pesti paritással adatott.

Többi czikkek gyér forgalom mellett változatlanok.

Határidők daczára new-yorki emelkedésnek bágyadtak voltak.

Következő kötések történtek:

	Kötetett déli zárlat:	
	Kötetett	Zárlat
Őszi buza	6.31—6.29	6.29—30 frt.
Tavaszi buza	6.64—6.66	6.65—66
Őszi rozs	5.19—5.17	5.17—18
Őszi zab	5.16—5.14	5.14—15
Julius tengeri		
Tavaszi rozs		
Tavaszi zab		
Augusztusi tengeri	3.67—3.61	3.60—62
Szeptemberi	3.67—3.69	3.67—69
Uj tengeri 1897-re	3.86—3.84	2.83—84
Repceaug-szept-re		10.45—55

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Ilyenkor a forgalom nyáriasan szünetel, aránylag legjobb keresletet tarlóhérvármagoknak van, némileg biborherének és mustárnak és őszi búkkönyre és borsóra kedvezősködnék ugyan már, de ideai termésű áru nem került még piacra.

Az ország különböző vidékéről a löhervetések állásáról nem a legkedvezőbb hírek érkeznek érkeznek. A Bánáttan egyáltalán kedvezőtlenek a kilátások, a Tiszavidéken és Biharmegyében helyenkint jobb termésre van remény, Erdélyben sokat kiszántottak, az apion is kárt tett, az azonban a mi állva maradt, megjárja. Luczernál illetve, eddig beérkezett tudósítások szerint, ó termelővidékek majd mindnyájan gyenge lesz a termés.

Répmag. A helyzet lényegesen megszilárdult, a mennyiben a fő termelőhelyekről utóbbi időben vett jelentések alapján ott, a 2 év óta folyton legalacsonyabb fokozatú árak következtekben, megszorították a termelést, a mennyiben alig 3/4 annyi magrépa lett kiültetve, mint más éveken. Ez időig szépen fejlődtek a magrépák; további kedvező időjárásnál bő termésre van kilátás, de ez esetben is; távol sem kerülhet annyi mag piacra, mint eddig normális viszonyoknál került.

Szészület.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása a „Köztelek” részére.)

A lefolyt héten a szeszületben valamivel jobb kereslet uralkodott és daczára a nagy kínálatnak és készletnek a szeszárak e héten változatlanul azonnali szállításra 1/4 frttal drágábban későbbi szállításra jegyzik.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszeszben már csak gyér kínálatok vannak és a készletek legnagyobb része el van adva. Elkelt néhány kisebb tétel 14.25—14.50 frt.

Galiciából változatlan élénk keresletet jeleznek. Kontingens nyersszesz ottani állomásokhoz szállítva 1 frt 50 kr. kelt el a hét elején és 14.30—14.40 frt a hét végén.

Morvaországból még olcsóbb árakat kérnek és kontingens finomított szeszek és több tartány 10 1/4, 10 1/2 frton kelt el.

A budapesti piacon az üzlet meglehetősen gyér volt e héten és daczára annak, hogy vidékről élénk érdeklődés volt, az árak a bpesti piacon uralkodó gyér üzletmenet folytán nem emelkedtek.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 14 1/2—15 1/4 frt.

Bécsi jegyzés 15.71—15.80 frt kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 50.70—50.90 adózott burgonyaszeszért.

Brünni jegyzés 10.50—10.75 frt exkontingens szeszért.

Trieszti jegyzés 8.—8.30 frt magy. kiviteli szeszért.

A kiviteli néhány kisebb tétel finomított szeszt vásárolt, mely Dél-Bulgária és Üsküb felé lett szállítva. Vidéki szeszgyárak közül: Arad, Baja, Lonsonc, Temesvár, Bares, Győr változatlan, a többiek 1/8 frttal olcsóbban jegyzik.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 51.50—52 frt, élesztőszesz 52.—52.1/4 frt, nyersszesz adózva 50.71—51.— frt, nyersszesz adózatlan 12.75—13.— frt, denaturált szesz 17.50—18.— frt. Kontingens nyersszesz —————.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül budapesti vasutállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendőek.

Szárzamoslók. Lanyha 5.20—5.70 frt 100 kilónként zsák nélkül.

Élelmiczikkék a budapesti hetivásáron. 1896. év július 24-én. (A székesfővárosi vezérigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Halvásár a háltéren. A fővámteri, Ferencz József-rakparti és haltéri piacra 17 helybeli halás és halkereskedő által 70 q és vidéki kocsinon 10 q, összesen 80 q kevert hal hozott. A vásár lanyha. Az árak métermázsánként —frttal emelkedtek.

Viszontelárusítók fizették a hal q-át: nagy élő 85—95, nem élő 35—60, közép nagy élő 45—65, nem élő 20—36, apró élő 20—30, nem élő 12—16 frtig.

Baromfi. Hozott a fővámterre vaspályán kb. 8000 db, hajón kb. 1600 db, — kocsin kb. 2000 db, helybeli árusoktól kb. 2800 darab, összesen kb. 14300 db. A vásár élénk volt. Nagyban árak páronkint: tyuk 100—120, csirke 50—100, (idei kiv. —), kappan hizott —, kappan sovány —, récze hizott —, (idei —) lud öreg h —, lud (liba) uj hiz. 450—650, uj lud sovány —, öreg —, pulyka hizott (idei —, félköv. 240—500, gyöngytyuk 140—140, galamb pecsenyének — krig.

Az István-téri élelmi piacra élő baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 1000 pár hozott fel, árak a következők: páronkint tyuk 140—150, csirke idei 70—120, kappan hizott —, sovány —, récze hizott 180—200, sovány 130—150, hizott lud 500—600, sovány 300—400, pulyka hizott —, sovány 260—300 krig. A forgalom élénk.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekbe vasp. kb. 1200 db, kocsin 800 db, gyalogárusok 350 db, helybeli árusok 1420 db, összesen 3770 db baromfi. A forgalom élénk. Az árak páronkint következők: tyuk 110—140, csirke 60—120, idei —, hizott kappan —, sovány —, hizott récze 200—260, sovány récze 120—140, hizott lud (liba) 380—550, sovány lud 230—280, hizott pulyka —, sovány pulyka —, gyöngytyuk —, galamb pecsenyének — krig.

Tojás. Hozott a fővámterre vasp. kb. 60,500 db, hajón kb. 22500 darab, kocsin kb. 100,500 db, helybeli árusoktól 24,500 db, összesen kb. 117,500 db. A vásár élénk. Nagyban árak: 1 láda friss (1440 db) 2200—2450 kr., 100 db 190—210 kr., tojás meszes 1 láda (1440 db) — k., 210 db — kr., 1 db — krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekbe vasp. kb. 11520 drb, kocsin 7000 drt, gyalogárusok 1200 drb, helyb. árusok 22340 darab, összesen 44360 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyzettek: friss tojás 1 drb 2—2, 100 darab 180—190 40 krért 21—23 drb, 1 láda 1440 drb 2300—2500, meszes tojás 1 db — 100 —, 40 krért — db, 1 láda 1440 drb — krig.

Zöldség. Hozott a Ferencz József-rakpartra vasp. 500 q, hajón 50 q, kocsin 400 q, helyb. árusok kb. 1000 q, össz. kb. 1950 q vegyes zöldség. A vásár é. Nagy. árak sárgarépa 100 k. 40—350, 1 q —, petrezselyem 100 cs. 50—400, 1 q —, zeller 100 db 60—120, karalábé 100 db 50—130, vöröshagyma 100 db 20—200, 1 q 400—500, fokhagyma 100 f. 100—700, 1 q 1090—1200, fehérrépa 100 darab —.

fejeskáposz 250—650, 100 db —, saláta 100 külföldi —, hónapos r 100 db —, zöldpaprik paradicsom borsó 1 kg —, Zöldtenger

Fel ségekből s 270 q, vas zöldség. A gonya 1 z 100 db 30 káposzta 1 1 puttony saláta 100 20—50, u 100 db 20 30—120, z tett 1 liter

A F gyalogárus össz. 1000 jegyzettette fejes kápe —, k db 80—15 —160, köb db 40—50 100 db —, hüvelyes —, zöldbo

Gyűl piacra va 200 q, hely kb. 1200 d Nagybani 1 q 1200— körte 1 q magvaváló szilva asz

1 q — 1 q — tenye olasz füge 1 kg. őszi barac

Az t ségekből v log és he gyümölcs. Fajalma 10 közönséges 1/2—4, köz 90—230, k szőlő cser cseresznye kg. —, köz. put. —, resznye k meggy faj meggy köz meggy köz 120—300,

A E községekbe gyalogárus gyümölcs, zók: fajla 2—5, köz 1—2 kr, k 35—40, kö cseresznye

1 l. — 16—20 kg. való.

Bud uteza, 189 szög jelent ságokott kő muhar, 26 — szeker 24 szeker búkköny, közép. Ara muhar uj 125—160, —, czerna — 225, uj s Összes koc

Bud július hó vásárigazg

fejeskáposzta 1 q ——— krajczárig, vörösrépa 100 darab 50—140 krajczárig, fejeskáposzta 100 darab 250—650, kelkáposzta 100 db 60—160, vöröskáposzta 100 db ———, fejes saláta 100 db 70—180, kötött-saláta 100 db ———, burg. belföldi 1 q 170—300, külföldi ———, fekete retek 100 db 40—180, hónapos retek 100 csomó ———, Ugorka s. való 100 db 30—70, ugorka savanyu 100 db 70—140 zöldpaprika 100 db 20—120, tök 100 db 400—700, paradicsom 1 kg. 60—200, zöldbab 1 l. 3—7, zöldborsó 1 kg. ——— zöldborsó fejlett 1 l. 15—30 krig Zöldtengeri 100 cső 70—180 krig.

Felhozott az újvásártéri piacra a szokott községekkel szekéren k. 480 q, gyalog és helyb. árusok által 270 q, vasp. — q, összesen mintegy 750 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 60—130, uj 1 q 200—250, fejeskáposzta 100 db 300—700, vöröskáposzta 100 db ———, kelkáposzta 100 db 80—160, paradicsom 100 db 60—240, 1 puttony ———, fejes saláta 100 db 160—180, kötött saláta 100 db ———, ugorka savanyitani való 100 db 20—60, ugorka savanyu 100 db 90—90, zöld paprika 100 db 20—80, zöldbab hüvelyes 1 kg. ———, 1 zsák 30—120, zöldborsó héjas 1 kg. ———, zöldborsó fejlett 1 liter 16—20 krajczárig.

A Hunyady-téri piacra felhozott kocsin 750 q, gyalogárusoktól kb. — q, helybeli árusoktól kb. 250 q, össz. 1000 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya 1 zsák 100—160, 1 q 240—350 fejes káposzta 100 db 200—700, vörös káposzta 100 db ———, kelkáposzta 100 db 140—160 paradicsom 100 db 80—150, 1 puttony ———, fejsaláta 100 db 120—160, kötött saláta 100 db 30—40, ugorka sav. való 100 db 40—50, savanyított 100 db 70—80, zöld paprika 100 db ———, zöldbab hüvelyes 1 kg. 4—7, zöldbab hüvelyes 1 zsák 50—70, zöldborsó héjas 1 kg. ———, zöldborsó fejlett 1 liter 20—30 krig.

Gyümölcs. Hozott a Ferenc-József-rakparti piacra vaspályán kb. 400 q, hajón kb. 300 q, kocsin 200 q, helybeli árusok által kb. 300 q, összesen kb. 1200 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt. Nagybani árak: Fajalma 1 q ———, köz. alma 1 q 1200—2000, fajkörte 1 q ———, közönséges körte 1 q 2500—3000, köz. dió 1 q ———, szilva magvaváló 1 q ———, szilva vörös 1 q 1000—1600, szilva aszalt 1 q ———, cseresznye faj 1 q ———, cseresznye köz. 1 q 1200—1600, meggy faj 1 q ———, meggy köz. 1 q 800—1400, mogoró 1 q ———, gesztenye belföldi 1 q ———, gesztenye olasz 1 q ———, citrom 1 láda 200—240, füge 1 kg. ———, barack kajszin 100 db 80—130 ószi barack 100 db 120—400 krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekkel vaspályán kb. 12 q, kocsin kb. 42 q, gyalog és helybeli árusok által kb. 300 q, összesen 89 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Fajalma 100 db ———, 1 kg. ———, 1 db ———, közönséges alma 100 db 30—300, 1 kg. 12—25, 1 db 1/2—4, köz. alma 1 put. 150—280, körte, fajt 100 db 90—230, körte faj 1 kg. 30—38, körte faj 1 db 1—4, szőlő esemege 1 kg. ———, szőlő köz. 1 kg. — kr, cseresznye faj 1 puttony ———, cseresznye faj 1 kg. ———, cseresznye faj 1 l. 12—14, cseresznye köz. put. ———, cseresznye köz. 1 kg. ———, cseresznye köz. 1 l. 8—12, meggy faj 1 put. ———, meggy faj 1 kg. 15—20, meggy faj 1 l. 12—14, meggy köz. 1 put. ———, meggy köz. 1 kg. ———, meggy köz. 1 liter 8—12, barack kajszin 1 puttony 120—300, barack, kajszin 100 db 90—140 krajczárig.

A Hunyady-téri piacra felhozott a szokott községekkel vaspályán 15 q, kocsin 10 q, helybeli és gyalogárusoktól kb. 25 q, összesen kb. 50 q vegyes gyümölcs, közép forgalom mellett árak a következők: fajalma 100 db ———, 1 kg. 30—32, 1 db 2—5, köz. alma 100 db ———, 1 kg. 12—14, 1 db 1—2 kr, körte faj 100 db ———, körte faj 1 kg. 35—40, körte faj 2—2, cseresznye, faj 1 kg. 16—16, cseresznye faj, 1 l. 12—, cseresznye, köz. 1 put. ———, cseresznye 1 kg. ———, cseresznye köz. 1 l. ———, meggy köz. 1 kg. 18—24, meggy, faj 1 l. 16—20 kg. Barack, kajszin 100 db 120—180 befőzni való.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1896. július 24. A székesfőv. vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a szokott községekkel 152 szekér réti széna, 3 szekér muhar, 26 szekér zsupszalma, 9 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár 24 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 800 zsák szecska. A forgalom közép. Árak q-ként a következők: réti széna 215—280, muhar új 300—325, zsupszalma 185—210, alomszalma 125—160, egyéb takarmány ———, lóhere ———, takarmányszalma ———, tengeriszár luczerna ——— sarju ———, szalmaszecska 220—225, új széna ———, zabosbüköny 225—260. Összes kocsiszám 222 súly 167,600 kg.

Állatvásárok.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár. 1896. július hó 23-án. (A budapesti közigazgatóság és mahavásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhaj-

tatt: 485 drb, ugymint: jármos ökör elsőminőségű 36 drb, közép 220 drb, alárendelt 14 drb. Fejőstehén: fehér 1 drb, tarka 150 drb, bonyhádi 27 drb, tarka ökör — drb, tenyészbika 3 drb, fehér hizlani való — db, üsző — db, jármosbivaly 28 db, hizlani való tinó 6 db.

A fejőstehénvásáron a nagyszámban megjelent kisebb gazdák czéljaira szolgáló tehének hiányában a vásárlások elhalasztattak, a bonyhádi fajú teheneke pedig kevés volt a vevő. A gazdasági mahavásár élénk hangulat mellett nyert lebonyolódást. Az egyes vevők közül említetők: Herez. Metternich Bia 56, Brüll Imre Heréd 30, Schücker J. Lepsény 24, Sztatner Ernő Romannfalva 12 db jármos-ökör. Löwy Jenő P. Péteri 13 db fejőstehén.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör — 375, középminőségű jármos ökör 288—333, alárendelt minőségű jármos ökör 126—250, hizlani való ——— forintig páronkint. Jármos bivaly ———, jobb minőségű jármos ökör ———, fehér bekötni való ökör — frtig páronkint. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörű magyar tehén — 70, tarka, kevert származású tehén 60—130, bonyhádi tehén 100—162 frtig, tinó ——— frtig páronkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1896. július hó 23-án. (A budapesti közigazgatóság és mahavásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 3481 drb nagy vágómarha, nevezetesen: 1014 drb magyar és tarka ökör, 961 drb magyar és tarka tehén, 1122 drb szerbiai ökör, — drb boszniai ökör, 207 drb szerbiai tehén, 78 drb bika és 99 drb bivaly.

Minőség szerint: 537 drb elsőrendű hizott bika, 2059 drb középminőségű bika és 885 drb alárendelt minőségű bika. — db elsőrendű hizott ökör, — db középminőségű ökör és — db alárendelt min. ökör. — db elsőrendű hizott tehén, — db középminőségű tehén, — db alárendelt min. tehén.

A változatlanul nagy felhajtás folytán a vágómarhavásár, dacára annak, hogy az idegenek meglehetősen számban jelentek meg, vontatott irányzat mellett nyert lebonyolódást; az árak 1 frttal csökkentek.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű 2750—31, kivételesen —, hizott magyar és tarka ökör középmin. 25—27—, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 18—24—, jobb minőségű tarka tehén 24—30— frtig, kivételesen tarka tehén —, magyar tehén tarka —, tarka tehén —, szerbiai ökör jobbminőségű 25—3050, kivételesen —, szerbiai ökör középminőségű 15—24—, szerbiai ökör alárendelt minőségű 15—24—, szerbiai bika 2250—3050, szerbiai bivaly 14—21— kivételesen — frtig métermázsánkint élősulyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1896. július 23. A budapesti vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A vásár élénk. Felhajtott össz. 776 drb. Eladott 315 drb Jobb minőségű lovakkól háta 8 db, eladott 3 db 110—160 frttért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 30 db, eladott 16 db 100—250 frttért, nehezebb kocsiló (hintós) 26 db, eladott 20 db 90—210 frttért, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) 60 drb, eladott 34 drb 75—140 frttért, ponyva 4 db, eladott 2 db, 40—65 frttért; közép minőségű lovakkól: nehezebb félék (fuváros ló stb.) 120 db, eladott 47 db 65—118 frttért, könnyebb félék (parasztló stb.) 200 db, eladott 60 db, 40—80 frttért; alárendelt minőségű lovakkól 328 db, eladott 133 db, 10—20 frttért. Bécsi vágóra vásároltatott 65 db, — frt, az állatkert és kutyák részére vásároltatott 2 db, — frt, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — darab, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett — db.

Kőbányai sertésvásár 1896. július 24. (Első magy. sertéshizlalo-részv. társaság telefon-jelentése a „Köztelek” részére.) Az üzlet lanya. Árjegyzésünk nincs. Heti állagárak: Magyar válogatott 320—380 kilogramm nehéz ——— krajczár, 280—300 kilogramm nehéz ——— kr, öreg 300 kgontuli ——— kr, vidéki sertés könnyű ——— krajczár. Szerb ——— kr. Román ——— tiszta klg. páronkint 45 klg. ételsúlylevonás és 40% engedmény szokásos. — Elcségek-árak: Tengeri új 4— frt, árpa 420 frt Kőbányán átveve. Helyi állomány: július hó 17. maradt 7725 drb. Felhajtás: belföldről — drb, Szerbiából — drb, Romániából — darab, egyéb államokból — db. Összesen — db. Főösszeg — db. Állomány és felhajtás együtt — darab. Elhajtás: budapesti fogsztásra (I—X. kerület) 91 darab, belföldre Bpest környékére 108 db, Bécsbe — db. Csehországba, Morvaország és Sziléziába — db, Ausztriába — db. Németbirodalomba — drb, egyéb országokba — drb. A szappangyárakban feldolgoztatott 2 drb, összesen 201 drb. Maradt állomány 7220 drb. A részv. szállásokban 1568 db van elhelyezve. Az egészségi és transzitzállásokban maradt ——— db. Felhajtás: Szerbiából — darab, Romániából — drb, összesen — drb. Elhajtás: — drb,

maradt állomány — drb és pedig — drb szerb, és — drb román. Az egészségi szemlénél jan. -tól máig — drb a fogsztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Budapesti szurómarhavásár. Julius hó 23-án. A székes fővárosi közigazgatóság és mahavásári igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 611 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, 68 drb növendék élő borju, — drb élő bárány; — drb belföldi, — db galicziai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borju, — drb öltött bárány, — db élő kecske.

Borjuvásár vontatott lefolyású volt. Arak a következők. Élő borjuk: belföldi — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 28—38 frtig, kivételesen 40 frtig sulyra, növendék borju 12—26 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 19—21 frtig sulyra. Öltött borju: belföldi —, tiroli — frtig, galicziai — frtig, növendék borju — frtig dbonkint, bárány — frtig, bécsi — frtig sulyra Élő bárány ——— forintig páronkint. Élő kecske ——— frtig páronkint, kivételesen — frtig.

Ingtatlanok árverései (20000 forint beesértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Julius 31	K.-Szt-Mártoni kir. bjbiróság	a tkviha- Jalsoviczky tóság	Izabella	63917	44445
Aug. 3	Temesvári kir. törvényszék	a tkviha- Leblancz tóság	Lajos	22470	
Aug. 26	Kisvárdai kir. járásbiróság	a tkviha- Okolicsányi tóság	Menyhértné	61276	

Szerkesztői üzenetek.

Fehérmegyei előfizető. Névtelen leveleket figyelemre nem veszünk.

B. J. Makó. A „Köztelek” 59. számának „Vegyések” rovatában kérdésére megtalálja a feleletet.

Az Orsz. magyar gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagára Viktor. — Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Jeszenszky Pál.

Összes gazdasági gépek.

Gőzcséplők

Szigoruan a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazott gyártmányok.

Az összes gazdasági gépeket tartalmazó árjegyzékkel, szakbavágó felvilágosítással és tanács-csal, árak és feltételek közlésével szivesen és díjmentesen szolgál

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvény-társulat.

Gyártelep: Budapest, külső váci-út 7.

Címre ügyelni tessék!

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI Géza gróf. Alelnök: CSÁVOSSY Béla.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY Géza gróf. BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, KOMJÁTHY Béla, PÉCHY TAMÁS, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK Gyula, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND, SZTÁRAY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR.

Vezérigazgató: SZÖNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

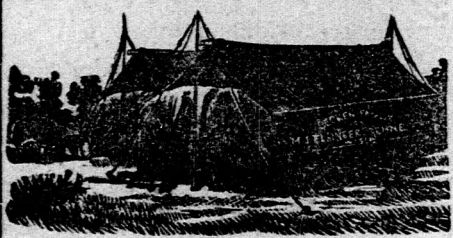
A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltetebbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kisgazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlat terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

Cs. és kir. szab.

vizmentes szövetgyár,

legnagyobb és legrégibb az országban.

Alapított 1831.

32 kivitetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST,

BÉCS,

V., Mária Valéria-utca 10. — I., Volksgartenstrasse 1.

VIZMENTES TAKARÓK (PONYVÁK),

kazalok, gépek, kocsik és vasuti kocsikra olcsóbb és legjobb elpusztíthatatlan minőségekben, továbbá

REPCZE-PONYVÁK, MAGGYÜJTŐ-PONYVÁK, TÖMLŐK.

ESŐKÖPENYEK és ÖLTÖNYÖK kautsukból és anélkül.

TÜZI- és ITATÓ-VEDREK, SÁTRAK, LINOLEUM.

ÁRJEGYZÉK és MINTÁK INGYEN és BÉRMENTVE.

„LEGGYORSABB KISZOLGÁLÁS.”

Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják, s szíveskedjen határozottan ELSINGER gyártmányt kérni. 928

Védjegy.

A Zalathnai kénkovand ipar r. t.

Brassói kénsav- és műtrágyagyára

ajánl: mindennemű száraz és könnyen szórható **szuperfoszfátot, répa-, szőlő- és árpatrágyát, Thomas-salaklisztet, chilisalétromot, kénsavas ammóniákat és minden egyéb műtrágyát** szavatolt beltartalommal.

Felvilágosításokkal és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a gyárvezetőség Brassón, valamint

a központi iroda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 5. szám.

Szikes talajok javításánál

az általunk nagyobb uradalmakban eszközölt próba-gipszezéssel kitűnő eredmények lettek elérve, melyekről bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Mindennemű más műtrágyát

hamisítatlan jó minőségben az ajánlott beltartalom szavatolása mellett legjutányosabban szállítunk.

Ingyenes ismertető füzeteket (Collumellótól) bérmentve küldünk.

A Sátorigyarak központi irodája:

Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Eredeti Angol kosok.

Hampshire-, Oxfordshire-, Shropshire-, South-down, Cotswold és Lincoln kosokat szállít megrendelés, után 14 nap alatt bármely állomásra

PICK OSWALD,

tenyészállat-importeur

Budapest, Külső-Kerepesi-ut 1. szám.

Ujjonnan szabadalmazott

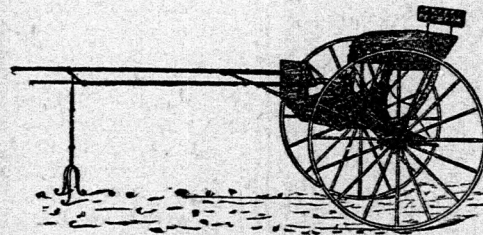
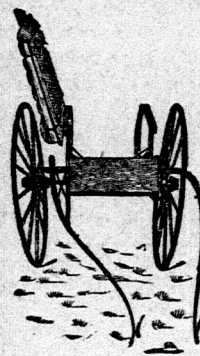
=GIGG=

egyfogatu kocsi oszágutakra.

Legjobb legolcsóbb kétülésű egyfogatu kocsi

A legrosszabb úton is lehet használni.

Ára 130 forint.

Sok fényes elismerő

1318 **levél.**

Prospectus kimerítő

leírással ingyen és

bérmentve.

J. WEIGL, Prerau

Raktár: Wien, I., Nibelungengasse 4.

2897. sz.

Értesítés.

Lapunk július hó 18-iki — 58-ik — számában megjelent hirdetésnyre, mely a 6. hadtest kerületébe tartozó katonai állomások széna, szalma és ágyszalma, valamint tűzifa- és kőszén-szükséglet beszerzésének nyilvános árlejtésére és az eziránti kérvények beadására vonatkozik, az érdekeltek figyelme ezennel felhívatik.

Kassa, 1896. július 10.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktár

Kassán.

1478

KÖSZÉN Osztrai gyári, dió-, koczka és darabos,
2-szer mosott osztrai Henrikaknai kovácsszén,
porosz szalonszén, coaks, szobafűtésre és épületek
száritására,
összes gazdasági, ipari és házi
célokra legkitűnőbb minőségben legjutányosabban kapható
RADNAY KÁROLY kőszén-nagykereskedőnél,
Budapest, Arany János-utca 34. sz.
A cs. és kir. szab. Hítelintézet kőszén-osztályának vezérképviselője.

BARANYAY I.
Turfatermények és szabadalmazott önműködő
turfahintó closetek vállalata
BUDAPEST,
IX., Csillag-utca 15.
Turfahintó closet
csomagolással és bérmentes vas-
uti vagy hajó szállítással **20 frt.**
Első minőségű Sphagnum
turfapurha
Budapesten feladva métermázsója **1 frt 60 kr.**

GRAEPEL HUGÓ
szabadalm. lóhere-tokászoló készüléke

minden cseplőgéphez alkalmazható, 25 százalékkal na-
gyobb munkaképesség, mint bármely más készüléknel.
Legkitűnőbb szerkezet legolcsóbb árban
GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál Budapesten,
V., Külső Váci-ut 46. sz.

Gép-sodrony-szövetek,
czinkeztett szűrős kerítés-sodrony.

Kertek, erdősek és vadparkok bekerít-
éséhez, ugyintén mindenféle sodrony-
szövetek, baromfi-udvarok, fűzások-
hoz, tűzvédő, ablak- és rostélyszövetek,
homok- és kavics-szűrő, sodronyszövet,
kapuk, sodronykötélek mindenféle
szerkezetben és vasszerkezeteket álta-
lában szállít a legjutányosabban.
Vassodrony és gépsodronyszövet
gyár és épület lakatos-műhely
Franz Schröckenfuchs
Waidhofen a. d. Ybbs.
Bekerítések gépsodrony-szövet-
tel nem kerülnek többbe, mint jobb
anyagból készült fakerítések, e mellett
tartások és minden férnek csinos urias
jellegű adnak. Költségtérvek ingyen
és bérmentve. **8935**

KWIZDA FERENCZ JÁNOS
Kwizda-féle **Kwizda-féle**
RESTITUTIONS-FLUID **KORNEUBURGI MARIA-TÁPPOR**
cs. és kir. szab. mosóvíz lovaknak. lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Egy palackkal forint **1.40 o. é.** Ára egy dobozzal 70 kr., fél dobozzal 35 kr.
Kwizda-féle **Kwizda-féle** **Kwizda-féle**
Blister, szürke, erős bedörzsölés-
hez 1 tégely 1 frt 25 kr.
Fertőtlenítő por istállóknak,
fél kiló 15 kr., 10 kiló frt 2-40.
Epitaktura lovaknak, 1 üveg
1 frt 50 kr.
Pataragsz mesterséges pata-
szára 1 rud 80 kr.
Patafénypor 1 frt 70 kr.
Csánkók kenőcs lovak s
szarvasmarháknak, 1 tégely 1 frt.
Mosószappan háziállatoknak á
40 kr., 80 kr. és 1 frt 60 kr.
Sebbalzsam lovak és szarvas-
marháknak, 1 palack 1 frt 25 kr.
Patakenőcs merev és törekeny
pata oltalmazására, 1 doboz a 400
gramm 1 frt 25 kr.
Kresolin kenőcs, pata kon-
serváló szer, 1 szelence a fél kiló
1 frt 10 kr.
Kresolin, javított Kresolin,
Bockmann K. H.-féle, legolcsóbb,
oldatokban méregmentes desin-
fektáló szer, sűrű, ruh. száj- és
mosók sörény ellen. 25 kiló 16 frt,
10 kiló 7 frt, 5 kiló postacsom-
mag bruttó 3 frt 50 kr. Próbapala-
csek a 460 gramm 50 kr.
Kollika-labdacsok lovak és
szarvasmarháknak, 1 karton 60 kr.
Phisic hashajtó labdacok lovak-
nak, 1 hádog dobozzal 2 frt.
Féreg-labdacsok lovaknak, 1
hádoglőbe 1 frt 60 kr., karton
60 kr.
Baromfipor étrendi szer, mint
eleséggőlték, 1 csomag 50 kr.
Nyerégszappan a nyereg- és
szíjszerkezettisztítás és konser-
válsáshoz. 1 szelence 1 forint
osztrák értékben.
Kwizda-féle erőtáplálék lovak és
szarvasmarháknak
1 doboz a 5 tápadaggal 30 kr., ládika
a 50 tápadaggal 3 forint, ládika a 100
tápadaggal 6 forint.
Kwizda-féle Sertés-por
a hizás elősegítésére s óvszerül. Kis doboz
60 kr., nagy doboz 1 frt 20 kr.
Naponta postai szétküldés a
Kerületi gyógyszerár által Korneuburgban.

91236/C. H. sz. M. kir. államvasutak.
Hirdetmény.
Osztrák-magyar-bajor vasuti kötélek.
(Közvetlen díjtételek életbeléptetése Schalding állomás-
sal való forgalomban a IV. rész, 2. füzet C) csoportjába
tartozó fanemiékre).
Az osztrák-magyar-bajor köteleki forgalomban 1893.
évi augusztus 1-étől fanemiékre szállítására érvényes ki-
vételes díjszabásban a Vilshofen állomással való forga-
lomban fennálló C) csoportbeli közvetlen díjtételek 0.04
márkával rövidítve f. é. augusztus 1-től Schalding álló-
másra érvényesítettik.
Budapest, 1896. július hó 17-én.
A magyar királyi államvasutak, egyszersmind a részes-
vasutak nevében is.
(Utányomás nem díjaztatik.)

Gőzeséplő-készletek.
saját gyártmány legkitűnőbb kivitelben 4 lóerőig, a ma-
gyar gazdasági viszonyokkal alaposan megegyező.
Kizárólagos képviselőség Magyarország részére:
Lanz Henrik cégétől Manheimből.
Németország elismert legnagyobb és legjelentékenyebb
gyára **gőzmozgony és gőzeséplőgépekben,**
legkülönfélébb nagyságban, valamint önmű-
ködő etetővel és anélkül határozottan előnybe részesülő
gépeivel.
Fővilágosítással, tanácssal, képes árjegyzékkel, kedvező
fizetési feltételekkel készségesen szolgál.
DRÖSSLER KÁROLY
cs. és kir. szab. gépgyára, vas- és ércműködője
Budapest, VI., Váci-körút 59.
Alapítattott 1866.
Szolid képviselősegek mindenhol felállítatnak.

SZIVATTYÚK minden nemes
házi és nyilvános
célokra a mező-
gazdaság, építkezés és iparnál,
Ujdonság! a **BOWER-BARFF-féle**
szabadalmazott inoxydálási
módszer szerint,
inoxydált szivattyúk
rozsdá ellen védve.
W. GARVENS Wien,
MÉRLEGEK, legújabb javított rend-
szerű tizedes, százados és
hídmérlegek fából és vas-
ból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mező-
gazdasági és ipari célokra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra
mérlegek,
Commadit-társaság szivattyú-
és mérleggyártásra.
Schwarzenbergerstrasse 6.
I. Wallfischgasse 14.

WEISER J. C.
 gazdasági gépgyára Nagy-Kanizsán.
RAKTÁR ÉS KÉPVISELET:
BUDAPEST,
FEHÉR MIKLÓS CZÉGNÉL, ÜLLŐI-UT 23. SZ.
 Ajánlja elismert hirű: 1148
 szabadalm. „**PERFECTA**“ merítő korongos sorvetőgépeit.
 Sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas legújabb és legjobbnak bizonyult
 „**ZALA DRILL**“ (szabad. Simplex) sorvetőgépeit.
 Vetőgépeim a felette czélszerűnek bizonyult szabad. kiváltható kapacuk-
 lyókkal vannak ellátva. — Felülmulhatlan egyetemes egyes és kétvasu
 aczéleket és az egye-
 temes ekékhez való fel-
 szerelvényeit, valamint
 összes talajmivelő esz-
 közeit s egyéb gazda-
 sági gépeit.
 A gépek bármikor
 megtekintetők az ez-
 redéves kiállításon (9.
 csoport gépesarnok) és
 helybeli raktár-helyisé-
 gemben.
**ÁRJEGYZÉKEK INGYEN
 ÉS BÉRMENTVE.**

**A HANSEN CHR.-féle tiszta, természetes ojtók
 sajtojtó, ojtópor, ojtótáblák,
 vajfesték, sajtfesték**
 egyedüli raktára 529
Pich Bertá-nál
K.-Weinberge (bei Prag) Komenskygasse 1.

 Fűkaszálók, here- és gabona-aratógépek,
 kévekötővel és lerakókészülékkel.
Széna- és gabnagyűjtők,
 lóerőre, legnagyobb munka-, idő- és pénzmegetakarítás
Széna- és szalmasajtók,
 kézi erőre.
 Kukoriczamorzsolók, céslőgépek,
 járgányok, gabnarosták, triőrök, ekék, hengerek, boronák, vetőgépek
 stb. gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben,
 1338 **Mayfarth Ph. és Társa**
 csász. kir. kizárólag. szabadalmazott gazdasági gépgyárak, vasöntöde.
BÉCS, II., Taborstrasse 76.
 Kitüntetve 390 arany, ezüst és bronzéremmel. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.
 Képviselek és viszontárusok felvételnek.

HERKÓ PÁTER
 A legelterjedtebb néppárti heti élcslap, változatos szöveggel, mulattató eredeti ké-
 pekkel, a politikai romlott korszaknak szatyra és gúny által ostorozott heti ese-
 ményeivel, versekkel, adomatárral, kép-, szám-, sakk- és szőrejtvényekkel és sok más
 mulattató dologgal.
 Szerkesztő: **MARKOS GYULA.**
 Előfizetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt.
 A szegényebb, de olvasni szerető közönség számára a „HERKÓ PÁTER“
 népies kiadását egész évre 2 frtért, negyed évre 50 kr-ért küldjük.
 A „HERKÓ PÁTER“ tót nyelven is megjelenő heti élcslap egész évre 2 frt,
 fél évre 1 frt, negyedévre 50 kr.
 Márczius hó óta német nyelven is megjelenik a „HERKÓ PÁTER“ heti élcslap.
 Naptárak, magyar, német és tót nyelven, az idő előrehaladottságánál
 fogva már csak 20 kr. darabonként.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, IV. kerület, Zsibárus-utca 7-dik szám.

GANZ ÉS TÁRSA
 vasöntöde és gépgyár részv.-társ. Budapesten
 készít:
 A) gépeket és építési munkákat, teljes malomberen-
 dezéseket, vasuti kocsikat és vasuti főszereléseket,
 transmissiókat.
Specziálításai: 514
 B) Kéregöntvény vasuti kerekek, váltók, zúzóművek,
 hengerek- és ágyugolyókhoz.
 Hengerszékek kéregöntetű hengerekkel mind a magas
 malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s egész
 malomberendezések.
 Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való
 gépek.
 Vízkeréket nagy sikerrel pótló turbinák.
 Villamos világítás nagy távolságra is a motortól.
 Zsilipek, csővezetékek, friciók kancsolások, rotációs
 dynamométerek. Aczélöntés.

91237/c/II/96. Magyar kir. államvasutak.
Hirdetmény.
 Dél-német-osztrák-magyar-vasuti kötelek.
 Díjtételek mérséklése.
 A fentebbi kötelekben 1895. évi október 1-től és december 1-től érnényes
 II. rész 4-ik, illetve 6. füzetében faforgácsra nézve, foglalt kivételes díjszabásban
 1896. évi augusztus 1-től való hatálylyal az alábbi mérsékelt tételek lépnek életbe.

Hová vagy honnan	A badeni államv. állomása	A pfälzei vasut állomása	A hesseni Lajosvasut állomásai	
	Mannheim B. B.	Ludvigshafen a/Rhein	Mannheim H. L. B.	Mannheim Nackar-Vorett.
Bereg-Szt.-Miklós	4.25	4.28	4.25	4.25.

Díjtételek 100 kgkint márkában.
 Budapest, 1896. július hó 16-án.
**A magy. kir. államvasutak, egyszersmind
 a részes vasutak nevében is.**
 (Utánnyomás nem díjazatik.)

Tenyészjuh-eladás.
 Gróf Draskovich Iván baranya-sellyei hitbizo-
 mányi uradalmában eladandó **469 drb.** különféle
 koru és nemű, tenyésztésre alkalmas angol **hamp-
 shire keresztelésű husjuh és pedig:**
14 darab öreg kos,
5 darab harmadfű kos,
300 darab öreg anya,
150 darab idei bárány.
 1420
 Venni szándékozók bővebb értesítést nyerhet-
 nek az **uradalmi tisztségnél, Baranya-Sellyén,** —
 utolsó posta és vasut-állomás helyben.

BURRELL-féle GÓZEKÉK
 a legjobb munkaképességűek.
 Szabadalmazott Compound gőzgép, legnagyobb szénmegetakarítás, függélyes kötél-
 dob, egyszerű kezelés. Utczal gőzhengerek, utcza lokomotivok.
 Egyedüli elárasító hely:
MEISSNER ÉS DIETLEIN
BUDAPEST, KÜLSŐ KEREPESI-UT 1.

Lap
 mezőg
 mezőg
 1894
 a végreh
 minisz
 magyar
 látva,
 Ara bérmen
 mester
 kés
 forgalom
 tila
TÖ
 Magyar
 látta: Dr
 Ar

M. kir
 893 ikt. s
 sgd.

 fizetés
 fog.

Lapunk kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek.)

a következő gazdasági szakmunkák és regények leszállított áron kaphatók:

A mezőgazdaságról

és mezőrendőrségről

szóló 1894. évi XII. törvényczikk,
a végrehajtására vonatkozó
miniszteri rendelet,
magyarzatokkal ellátva,
egy füzetben.
Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Magyar Gazdasági Czimtár

nagy negyedalak, 36 ív terjedelemben.

Tartalmazza az összes

gazd. egyesületek, gazdakörök, földbirtokosok,
uradalmak, hitbizományok, bérlők, gazdatisztek,
erdészek

pontos és legmegbízhatóbb czimeit.

Miután az összes gazdasági egyesületek tagjainak névsora a lakhely és utolsó posta pontos megjelölésével benfoglaltatik,

a gazdasági egyesületeknek és kereskedő világnak nagyon ajánlható.

Ára füzve 7 frt, kötve 7 frt 50 kr.

A sertés javítása

és

hizlalása

gazdák és hizlalók használatára.

Írta:

K. Ruffy Pál

uradalmi főoszt.

Ára portómentes küldéssel
1 frt 10 kr.

A mesterséges borok

készítésének

forgalomba hozatalának
tilalmáról szóló

Törvény.

Magyaró jogyzetekkel ellátva:
Dr. Lónyay Ferencz.
Ára 80 kr.

Igen érdekes regények leszállított áron:

NEM SZABAD SZERETNIE. Írta: Bodrogi Lajos. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.

AZ ERDÉSZ UR FIA. Elbeszélés. Theurriet André-től. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

BELLA. Írta Anna Vertua Gentile. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

MI A SZERELEM? Arab regény, írta: F. Marion Cawford. fordította: Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

EGY CSODAEMBER KALANDJAI. Írta Conan Doyle, fordította Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

A MALOM TÖRTÉNETE. Írta Suder. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

ANGYAL ÉS ÖRDÖG. Írta Mathers Helén. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

BONDA MIKLÓS. Írta Virág Gyula. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-dik törv. czikk alapján összeállított:

**I.
Káté közégi mező- és hegyőrök**

számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

**II.
Káté az uradalmi csöszök**

számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.
Összeállította: dr. BALKAY BÉLA.
Mindkettő csinos zsebkönyv alakú keménytetővel van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

M. kir. állami méneparancsnokság Mezőhegyesen.

893 ikt. szám
sgdt.

Ló-árverés.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesből **f. évi július hó 26-án reggel 8 órától** kezdve az alább felsorolt **84 drb. kiselejtezett ló** nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett Mezőhegyesen a piac téren eladatni fog. — És pedig:

Anyakancza	7 drb.
5 éves kancza	1 "
4 " "	1 "
3 " "	11 "
2 " "	2 "
1 " "	3 "
választott	1 "
igás ló	1 "
nyerges ló	5 "
5 éves herélt	2 "
4 " "	20 "
3 " "	18 "
2 " "	12 "

A mezőhegyesi magyar kir. állami méneparancsnokság.

Magy. kir. államvasutak.
18979. számhoz.

Üzletvezetőség Zágráb.

HIRDETMÉNY.

Adony-Szabolcs állomáson előállítandó magas építményi munkálatok végrehajtására ezennel nyilvános pályázat hirdetik.

A létesítendő építmények a következők:

1. Az áru raktár meghosszabbítása egy kapuval a budapest-pécsi vasut szabványára szerint;
2. Nyílt rakodó létesítése a meghosszabbított raktár végében 20 mtr. hosszban 212 m² területtel;
3. Egy két állású II. ruganyu mozdonyoszint létesítése csatornázással belső tisztító gödörrel 26.64 m. hosszban.
4. Tisztító gödör daru aknával a mozdonyoszint előtt a h. é. vasutak szabványára szerint;
5. Egy szénfészter létesítése a h. é. vasutak szabványára szerint;
6. Munkás árnyékszék;
7. Egy pályafentartási raktár létesítése;
8. Schaubert-féle vágány megszakítás nélküli hidmérleg kázikóval (gépezési felszerelés nélkül);
9. Markarakodó a h. é. vasutak szabványára szerint.

A tervek és a költségvetés, melyekből a teljesítendő munkákról tájékozás szerezhető a szerződési tervezet és a munkák végrehajtására vonatkozó feletti üzemek, továbbá az ajánlati minta a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége pályafentartási osztályánál és a budafoki osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt f. é. július hó 20-tól kezdve megtekinthetők, hol egyúttal a többszörösített tervek és nyomtatványok 5 frt befizetése mellett megszerezhetők.

Az ezen építkezésekre teendő ajánlatok a költségvetési úrlapba sajátkezűleg számokkal és szóval beirandó árak jegyzékével felszerelve és kellőképen felbélyegezve legkésőbb f. évi július hó 28. déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége I. osztályánál (Zágráb, Trenkova-utca 14.) lepecsételve és következő felirattal ellátva: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Adony-Szabolcs állomásán létesítendő magas építményekre“ lesznek benyújtandók. Később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szóban forgó munkálatokra bánatpénz gyanánt 500 azaz Ötszáz frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál az ajánlati tárgyalás határnapját megelőzőleg legalább egy nappal leteendő.

Az értékpapírok a napi árfolyam 90%-val számítandók és a bánatpénz lefizetését igazoló letételi-jegy ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatokhoz mellékelve volt letétjegy az ajánlati tárgyalás után azok tulajdonosai által elismervény ellenében azonnal visszavehetőek.

Az esetleg posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

Az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok el- vagy el nem fogadása felett tekintet nélkül a felajánlott árakra egyoldalulag intézkedhessék.

Zágráb, 1896. július havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

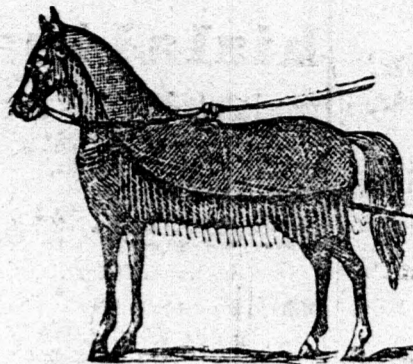
**Magyar kenderből készült,
legjobb minőségű
gazdasági kötelneműeket,**

ajánl a
BLEIER és WEISZ,

kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: Károly-körút 9. szám, a gróf Hadik-Barkóczy fele házban
Gyártelep: Hajtsár-ut 7307. sz.

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek,
lábtörölők, ruhaszáritó kö-
telek,

Lóhálók,

kézitáskák stb. továbbá gaz-
dasági cikkek u. m.: istráng,
kötőfék, rudaló gabona-
zsákok, vízhatlan ponyvák,
ítató és tüzi vedrek, kender-
tömlők, hevederek, kender,
kőcz stb. a legújnyosabb eredeti
gyári áron.

Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen
küldetik.

92282/96. számhoz.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1896. év folyamán visszanyert és még visszanyerendő pályafentartási és vágányépítési célokra már nem használható: mintegy 500 tonna különféle ócska aczélisín; mintegy 2200 tonna belföldi ócska vassin és mintegy 3000 tonna külföldi ócska vassinnek

eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet; kikötöttik azonban, hogy a magy. kir. államvasutak részéről ezen mennyiségekre nézve — melyek korlátlanul nagyobbak vagy kisebbek lehetnek — semminemű kötelezettség nem vállaltatik s hogy vevő az 1896. év végeig tényleg rendelkezésre álló mennyiségeket tartozik a felajánlott egységáron átvenni.

Ezen sínek a m. kir. államvasutak valamely állomásán bérmenten kocsiba rakva és hivatalból lemásálva azon részmenyiségekben becsátatnak a vevő rendelkezésére, a mint azok az ügylet megkötésekor készletben vannak, illetve az év végeig a pályából visszanyerendők.

A folyó év november hóban rendelkezésre álló készlet a vételár előzetes lefektetése mellett legkésőbb folyó évi december hó 25-ig, a december hóban visszanyert sínek pedig legkésőbb 1897. évi január hó végeig feltétlenül átveendő.

A sínek minden kötelezettség nélkül az egyes darabok szelvényére és minőségére adatnak el; a sínek hosszát illetőleg megjegyeztetik, hogy csakis öt méteren felüli és öt méteren aluli hosszal bíró darabokra vállaltunk kötelezettséget, miért is oly ajánlatok, melyek határozott hosszakat vagy szelvényeket kötnek ki, figyelembe nem vétetnek.

Kikötöttik, hogy minden ajánlattevő ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben marad.

Ajánlat részmenyiségre is tehető.

Az ajánlattevő a jelen hirdetésben fel nem sorolt feltételekre nézve kötelezőknek elismeri a m. kir. államvasutaknak az ócska anyagok eladása iránt 129381/91. sz. a. fenálló általános feltételeit, a melyeket 15 kros magyar bélyeggel és aláírásával ellátva, ajánlatához csatolni tartozik. Ezen feltételek 15 kr-ért a nyomtatványtártól megszerezhetők. Videki megkeresésekre pedig 15 kr. és megfelelő postabélyeg ellenében megküldetnek.

Az ajánlatban az átvételi állomás, továbbá az ajánlati ár (számmal és betűvel) végre az idézett feltételek elfogadása világosan kiteendő.

Felhívatnak tehát a pályázni szándékozókat, hogy kellően lepecsételt s egy 50 kros m. kir. bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat ócska sínek megvételére 922/96. számhoz” folyó 1896. évi augusztus hó 18-ának déli 12 óráig anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Andrássy-út 73. sz., II. emelet) benyújtani sziveskedjenek.

Bánatpénzképen az ajánlott egységár szerint kiszámított értékösszeg 50%-a augusztus hó 17-én déli 12 óráig főpénztárunknál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn túl beérkező ajánlatok, ugyszintén olyanok is, melyek az előirt feltételek nélkül érkeznek és pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Egyébként a m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árra, szabadon választhasson, hogy az ajánlott mennyiségből az egyes ajánlóknak tetszés szerinti részmenyiségeket is engedhessen át s végre, hogy a cél elérésére bármely más intézkedést is tehessen.

Ha ajánló csak a kiirt egész mennyiségre vagy annak bizonyos meghatározott részére kíván ajánlatot tenni, ezt ajánlatában határozottan kifejezni tartozik.

Budapest, 1896. évi július hóban.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Az igazgatóság.

Gazdáknak különös figyelmébe!

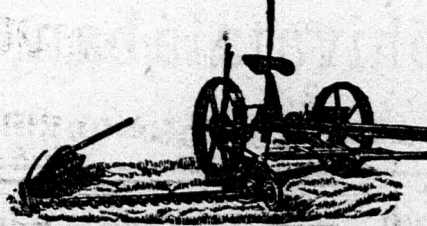
A behordási és cséplési időnyre adok vizmentes taka ópony-
vát kölcsönbérletre és pedig oly jutányos feltételek mellett, hogy a saját
ponyvák megvétele ezután egészen fölösleges. Előjegyzések már most elfogadtatnak.
Ugyanígy uj, egy- és többször használt gabonás zsákok, ugyszintén uj
és használt ponyvák, fehér, fekete vagy sárgák, csodálatos olcsó áron kap-
hatók. — Repceponyvák rézgyűrűkkel 3 frt 20 és 4 frt 50 kr-ért

NAGEL ADOLF-nál

Budapest, Arany János-utca 10. szám

A millenniumi tárlat gépcsarnokában nagy gyűjteményes kiállítás!

Atakult 1856.

KÜHNE E.

gazdasági gépgyára Mosonban.

Ajánlja mivelő eszközeit, lókapáit,
répágyomlálókat, töltőgetőket.

Uj! Uj! „COLUMBIA“ (Planet junior-féle) amerikai lókapá.
D. M. Osborne & Co. hírneves és legjobb amerikai
fűkaszaló, marokrakó és kévekötő aratógépeit.

Szombathelyi versenyen 1895. első díj.

HOLLINGSWORTH, HEUREKA és KEDYENCZ
szénagereblyéket, 2—4 lóerejű járgány cséplőkészletek, tisztítószerekkel is.

Konkolyozók, rosták, szelelő magtárrosta,

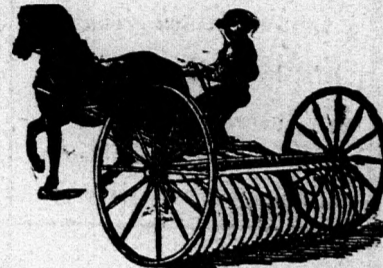
**HUNGARIA, JUBILEUM és
MOSONI DRILL**

legjobb sorvető hegyes vidékre.

FŐRAKTÁR:

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körút 57a, (saját ház).

**Beocsini Czemementgyári Unio
REDLICH, OHRENSTEIN és SPITZER**

az 1885. budapesti országos és számos más kiállításon az első díjjal,
a Nagy Diszoklevéllel kitüntetve.

A gyárak évenkénti szállítóképessége 1,000,000 métermazsa portland és román-cze-
ment. — Gyárak: Beocsinban, (Szerém.) Pétervárad mellett. — Központi iroda:
Budapest, V. kerület, Akadémia-utca 9. sz.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a leg-
nagyobb és legkényesebb építkezésekben kitünő sikerrel kipróbált gyártmányait,
bármely vasuti vagy hajóállomásra szállítva: gyorsan vagy lassan kötő ro-
mán-czemementet és mesterséges portland-czemementet, valamint rakolat-
nak nagyon alkalmas román-czemementet szép és egyenletes színben.
Jótállás. A normálláknál 25%-kal nagyobb huzási és nyomási szilárdsággal.
Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

Ó cs. és kir. apost. Felsége
legmagasabb elismerése.

Nagy arany-érem, valamennyi
világkiállításon.

915

Az első bécsi petroleum-finomító

**parafrin-, Ceresin-, stearingyertyák és zsiradékgyár
Gust. Wagenmann, Wien.**

Központi iroda: VI. Magdalenenstrasse 16, a Theater a. d. Wien mellett,

ajánl elismert kitünő minőségben legolcsóbb gyári áron: ásvány-, gépenő-olajat
és zsiradékot. Orosz ásvány-kenőolajat (Bakusine, Oleonaphta) legjobb fagymentes
gép-kenőolajat, olívaolajt, faolajt, ásvány-gépolajat mezőgazdasági gépekhez; Wagen-
mann-féle hengerolajat és hengerzsirt a gőzhengerek kenéséhez; szabad. kocsikenőcs,
fekete, sárga, kék, uszó, olasz világos I. és II. minőségben, szolid gyártmányok
legolcsóbb gyári áron, teherkocsik és hegyitargonczák stb. kenéséhez. Ásvány vi-
lágító olajok: petroleum stand. white. Gyári petroleum veszélytelen, csak 40° C-nél
gyújtható: salon petroleum, császárolaj egészen fehér és veszélytelen.

Stearingyertyák. Bécsi stearingyertya, I. minőségű, narancs vagy
rózsaszínű csomagolás. Austria gyertya I. minőség, narancs- vagy rózsaszínű cso-
magolás, Ceresin (ásványviasz), templomi gyertyák minden vallásfelekezetnek.

Brillant parafrin diszgyertyák, sárga pinczgyertyák.

NB. Mintákat gyártmányaimból ingyen küldök.

A peronospora elleni védekezésre legajánlatosabb a
knittelfeldi (Stájerország) műkö-gyár által előállított

szab. kristály azurin.

Sokkal kényelmesebb és olcsóbb is mint a rézgálicz.

Több év óta kitünő eredménnyel lesz hasz-
nálva a wiesbadeni uradalmi igazgatóság által az
ottani porosz királyi uradalmi szőlőhegyekben.

Kitüntetve a zágrábi, görzi és felds-
bergi gazdasági kiállításokon.

1145

kiállítás!

E.

sonban.
lőkapáit,
tőket.
lőkapá.
kai
gépeit.
ENCZ
ezettel is.

ZER

ajjal,
706
mán-ze-
ti iroda:

a leg-
nyai,
tő o-
kolat-
ziben.
ságrt.

ennyi

gyár

n.

mellett,
nő-olajat
ymentes
Wagen-
ikenocs.
mány vi-
9 C-nél
s vagy
nő cso-
k.

b a

n.

SZ-
AZ

S-
145

SACK RUDOLF
1141
egyedüli képviselője Magyarországon
PROPPER SAMU
Budapest, Váci-körút 52-ik szám.

Ajánlja: minden tekintetben **Jótállás** elvállalása mellett

Deering-féle legújabb rendszerű amerikai, kitűnő, nagyon könnyen járó és nagy munkaképességgel bíró **Kaszáló-gépeit**, **Arató-gépeit**, **Gyűjtő-gépeit**.

SACK RUDOLF csiszoros kapálókélt és legújabb szerkezett több sort művelő kapáló-gépeit.

18979. szám.
II.

Magy. kir. államvasutak
Üzletvezetőség Zágráb.

Hirdetmény.

Adony-Szabolcs állomáson a Fehér- és tolnamegyei h. é. vasut csatlakozása alkalmából szükségessé vált mintegy 2300 köbméter földmunkákra, nemkülömben az ugyanott létesítendő, mintegy 1650 m² építési munkákra nyilvános versenytárgyalás hirdetik.

A vállalat útján végrehajtandó föld és utépitési munka — a forgalomban levő jelenlegi vágányokon kívül eső területen lesz végzendő, — s az anyagnyerés oly módon tervezetik, hogy annak egy része a vízlevezető árkok, esetleg leásandó területek és oldalt nyitandó anyag árkokból, más része pedig a vállalkozónak díjtalanul rendelkezésére boesajtandó munkavonattal volna a feltöltésbe szállítandó.

Az anyagnyerés és vonattal való szállítás céljaira egyrészt az Ercsi állomás közvetlen közelében levő földdepónak és bevágás, másrészt a szolgáló-egyházi megállóhely csonka vágánya mellett levő intézeti területre eső bevágás szolgálndnak. Vállalkozóknak az összes anyagnyerő helyeken kiasott és pontos keresztmetszvények alapján kiszámítandó tömegmennyiség fog fizettni.

A tervek és költségvetés, melyekből a feljesítendő munkákról tájékozást szerzhethni a szerződési tervezet és a munkák végrehajtására vonatkozó feltérfuzetek, továbbá az ajánlati minta a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a pályafentartási osztálynál és a budafoki osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt f. évi július 20-tól megtekinthetők, hol egyuttal a többszörösített tervek és nyomtatványok is 3 frtnak lefizetése mellett megszerezhetők.

Ezen építkezésre teendő ajánlatok a költségvetési úrlapba sajátkezüleg számmokkal és szóval beirandó árak jegyzékével felszerelve és kellőképp felbélyegezve legkésőbb f. évi július 28-ának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége I. osztályánál (Zágráb, Trenkova-utca 14) lepecsételve és következő felirattal ellátva: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Adony-Szabolcs állomáson létesítendő alépitményi munkákra” lesz benyújtandó. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szóban forgó munkálatokra bánatpénz gyanánt 500, azaz Ötszáz forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségeinek gyűjtőpénztáránál az ajánlati tárgyalás határnapját megelőzőleg legalább egy nappal leteendő.

Az értékpapírok a napi árfolyam 90%-ával számítandók és a bánatpénz lefizetését igazoló letétjegy az ajánlatához csatolandó.

Az ajánlatokhoz mellékelve volt letétjegyek az ajánlati tárgyalás után azok tulajdonosai által írásbeli elismervény ellenében azonnal vissza vehetők.

Az esetleg posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térti bevény mellett adandók fel.

Az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok el vagy el nem fogadása felett, tekintet nélkül a felajánlott árakra, egyoldalulag intézkedhessék.

Zágráb, 1896. évi július hó.
(Utánnymás nem díjaztatik.)

Az üzletvezetőség.

A Magyar Asphalt részvény-társaság
Budapest, Andrássy-út 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

aszfalt-burkolást,

valamint szárazzátott munkák teljesítését jótállás mellett legolcsóbban. Elismert leg jobb minőségű aszfaltanyag vidékre is szállítatik. 1021

TELEFON.

TELEFON.

Knuth Károly
mérnök és gyáros.
GYÁR ÉS IRODA:
BUDAPEST,
VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closettök, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülömben kőszén-, olaj- és róleum váladékból nyert gázok értékesítését, cselező készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készítettnek.

Legjobb minőségű kőanyag-oszvekek raktáron.

Magyar kir. államvasutak.
85767/C/IV. szám.

Hirdetmény.

Fürdőjegyek combinált menettérti jegyek életbeléptetése a nagyváradi gömzödonyu közüti vasút részvénytársaság Nagyvárad (vásártér) állomásáról Püspökfürdőre.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint Nagyvárad (vásártér) állomásáról

Püspökfürdőre a közönséges menettérti jegyeken kívül, külön fürdőjeggyel combinált menettérti jegyek is adatkak ki, melyek az összes püspökfürdői tükörfürdőbe érvényes fürdőjegy szelvényvel vannak ellátva. Ezen menettérti jegyek ára fürdőjeggyel együtt 1 frt.

Budapest, 1896. július hó 13-án.

Az igazgatóság.

(Utánnym. nem díjaztatik.)

Mindennemű
ZSÁKOK-at
a legolcsóbb gyári áron szállít az
ELSŐ OSZTRÁK JUTE FONÓ ÉS SZÖVŐGYÁR
fiókgyára 1453
UJPEST. Bécs, Mária Theresienstrasse 22.
Központi iroda:

47463/1896. sz.
C. III.

M. kir. államvasutak

Hirdetmény.

(I. sz. pótlék életbeléptetése a Magyarország és Ausztria tárházaiiban betárolt és azokból reexpediált árúk kezelésére és elszámolására az 1889. évi február hó 1-étől érvényes határozományokhoz.)

A fent megnevezett közös határozományok 1894. évben közreboesátott IV. kiadásához a folyó évi május hóban kiadott és azonnal érvényes I. sz. pótléket adtuk ki, mely az érintett határozományoknak időközben beállt módosítását és kiegészítését tartalmazza.

Ezen pótlék kiadása által a magyar szövegű határozományok az ujonnan kiadandó német szövegűekkel teljes összhangzásba hozattak.

Ezen pótlék egyes példányai a magy. kir. államvasutak díjszabási ügyosztályánál (Budapest, VI. ker., Csengety-utca 33. sz., II. em.) kaphatók.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Illustrirtes
Landwirtschaftliches Weltblatt.
Herausgeber Louis und Arthur Seile.
Redaction und Administration:
Wien, II., Praterstrasse 37.

Organ für alle Zweige der Landwirtschaft. Herausgegeben unter Mitwirkung hervorragender Fachkräfte. Reichhaltiger, gediegener, abwechslungsreicher Inhalt. Praktischer Rathgeber für Landwirte und Oekonomen. Interessanter belletristischer Theil für den Familienleser. Unentbehrlich in wirthschaftlichen und finanziellen Angelegenheiten.

Abonnement ganzjährig fl. 4.—, halbjährig fl. 2.—.
Probenummern gratis und franco.

Prämiirt auf der Land-, Forstwirtschaftlichen Ausstellung Misteibach 1896.

Besonders gediegener volkwirtschaftlicher Theil.

Excelsior zúzómalom
HEID-SZABADALMA.

Valamennyi mezőgazdasági termék zuzása és őrléséhez u. m. rozs búza, árpa, zab, tengeri, gyps mész stb.-hez gazdáknak, maláta és cukorgyáraknak kiválóan alkalmas, könnyű üzem, nagy munka képesség, olcsó ár. Továbbá

Trieurök és szortirozó gépek minden gabna nemhez. 902.

Különleges trieurök, lenmag, lóher, kávé hüvelyes vetemények, kása stb.-hez szállít

cs. és kir. szab. trieur és perforirozó gyár,
N.Heid, Stockerau, Wien
Kitüntetve több mint 50 első díjjal.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ hirdetései.

Az O. M. G. E. könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent:

Takarmányozás, 24 ny. iv, írták Cselkó István és dr. Kosutány Tamás m.-óvári gazd. akad. tanárai. — **Talajismeret**, 12 ny. iv, írta Cserhádi Sándor m.-óvári gazd. akad. tanár stb. — **Gazdasági építéshet kézikönyve**, 24 ny. iv, írta Domokos Kálmán, a debreczeni gazd. tanint. igazgatója. — **Színes talajok kezelése és javítása**. Hilgard E. W. után írta Treitz Péter és 3 melléklet. Kavassy Jenő min. tanácsos, a kulturmérnökség főnökétől, Landau Lajos kult. mérnöktől, s a **nagylaki öntözött sziktelep** Tomka Emil kultur főmérnöktől. — **Gazdasági talajművelés** 17 ny. iv, írta Cserhádi Sándor, m.-óvári tanár. — **Gazdasági becsléstan**, 15 ny. iv, írta Szűcs Mihály, a debreczeni gazd. intézet igazgatója. Előfizetni 3 éves ciklusra füzött példányokra évi 5 frttal, kötött példányokra 6 frt 70 krral. — **Egyes példányokban: a Takarmányozás: 3 frt; Talajismeret: 2 frt; Gazd. építéshet: 3 frt; Színes talajok: 1 frt. Gazdasági talajművelés 2 frt 60 kr.; Gazdasági becsléstár 2 frt 40 kr. — Az előfizetéssel több könyv megrendelésnél 36 kr., egy könyvnél 10 kr. postadíj is beküldendő az O. M. G. E. pénztárába BUDAPEST, Köztelek.**

Az O. M. G. E. kiadóhivatalánál megrendelhetők: 1895. évi előadások külön füzetekben.

A szőlőjtványok metszéséről, különös tekintettel a Dezeimeris-féle metszési elmélettel. Írta: Engelbrecht Károly. Ára 5. kr. — **A gazdasági szeszgyár üzemének ellenőrzése**. Írta: Dr. Szilágyi Gyula. Ára 20 kr. — **Lótenyésztésünk emeléséről**. Írta: Luczenbacher Miklós. Ára 30 kr. — **A kendertermelés és áztatás**. Írta: Sierbán János. Ára 30 kr. — **Ujabb tapasztalatok a trágyázás köréből**. Írta: Cserhádi Sándor. Ára 30 kr. — **Utmutatás a komlótelepítésre**. Írta: Imreh Lajos. Ára 30 kr. — **A hazai öntözések mai állásáról**. Írta: Kvassay Jenő. Ára 20 kr.

GAZDASÁGI ELŐADÁSOK

1894. évről.
Tartalma: 1. Cserhádi Sándor. A kulturmérnökök feladatai megvalósítása. 2. Szabó Ferencz. Események a mezőgazdasági könyvtárról. 3. Baross Károly. A mezőgazdasági politikáról. 4. Sierbán János. Takarmányok konzerválása. 5. Pirkner János. Szarvasmarhatenyésztésünk és az import kérdése. 6. Deák Tamás. A szőlőoltás és a szőlőoltványokkal való tenyésztés. 7. Dr. Rätz István. A baromfiak fertőző betegségeiről és az ellenük való védekezés. 8. Dr. Hatyra Ferencz. A szarvasmarhák gümőkórja. Ára 50 kr.

Külön kiadványok:
VETŐMAGYAK TERMELESE ÉS KEZELÉSE. írta: Hirsch Alfréd. 50 kr.
AZ ÁLLATOK ÁTÖRÖKLŐ BETEGSÉGEI ÉS HIBÁI írta: Tátray János. — Ára 20 kr. 3939

„GAZDASÁGTÖRTÉNELMI SZEMLE“ 1894. évfolyam. — Ára kötve 3 frt

ÁLTALÁNOS ÁLATTENYÉSZTÉSTAN, írta: Tormay Beld minisztr. tanácsos.
2-ik teljesen átdolgozott kiadás. 327 oldal. Ára 3 forint.
Tömeges megrendelésnél olcsóbban.

Viteldijvisszatérítés az O. M. G. E. útján.

Ama több oldalról a gazdák köréből felmerült panasz folytán, hogy a vasutak részéről igen gyakran sokkal magasabb díjtételek számítatnak, mint a mennyi a küldemények útján tényleg jár s a viteldijvisszatérítés körüli eljárást a legtöbben nem ismerik, elhatároztuk az egyesület kebelében egy díjszámítási iroda szervezését, mely minden díjszabási kérdésben felvilágosítással szolgáljon tagjainknak.

Kérjük tehát azon gazdatársainkat, kik a díjszámítás helyességéről meggyőződni óhajtanak, hogy a fuvarleveleket az egyesület címére beküldeni sziveskedjenek.

Ha az utanszámítás csakugyan díjtöbbletet tüntet ki, úgy a beküldőnek egy meghatalmazást kell kitöltenie, melynek alapján a díjszámítási iroda a visszatérítés iránt illetékes helyen intézkedik és a díjtöbbletet 20% eljárási költség levonásával beküldőnek megküldi. A díjvisszatérítés igénye a díjvisszatérítéstől számított egy éven belül elévül.

KAINIT NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Köztelek.)

Árak: nagyban waggon-rakományonként ab Leopoldshall-Strassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasutisszállítási-költség a különböző távolságu rendelési állomások szerint 130-140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt ab „Budapesti közraktárak“ egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

ORSZÁGOS TENYÉSZÁLLAT - TÖRZSKÖNYV,

I. füzet: Magyar fajta szarvasmarhák könyve, — — — — — ára 1 frt,
II. „ Borzderes „ „ „ „ „ „ 1 „

Utmutatás a magántörzskönyvek berendezésére és vezetésére.

Ára 50 krajczár.

Magántörzskönyvi rovattalok tvenkint: bikák számára 5 kr., tehénké számára 4 kr., hágyások és borzások jegyeke 3 kr.
Az Országos Törzskönyv szabályzata 50 kr.

Valódi

Dr. KRÖCZER LÁSZLÓ-féle

szabadalmazott ruggyanta ojtószalagokat Dr Kröczzer László urtól személyesen jóváhagyott minőségben és nagyságban szállít

SCHMEIDLER I. N.

cs. és kir. ruggyantá és celluloidneműek gyára

BÉCS, 1223

Főüzlet: Fióküzlet:

VII/2., Stiftgasse 19. sz. I. ker., Graben 10 sz.

Sürgőnyezim: GUMMISCHMEIDLER.

Egy kilogramm ára frt 10.40.

Magyar kir. államvasutak. 93244/C/II.

Hirdetmény.

(Németszföld-osztrák-magyar vasutikötelek.)

Folyó évi augusztus hó 1-én a fenti kötelek forgalomban 1895. évi április hó 1-től érvényes II. rész, 3 füzet című díjszabáshoz a II. pótlék lép hatályba, mely maláta küldeményekre nézve díjtételeket tartalmaz.

A díjszabási pótlék a részes vasutaknál példányonként 4 filléért megszereshető.

Bpest, 1896. július 17-én. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is. (Utány. nem díjaztatik.)

HONI IPAR!

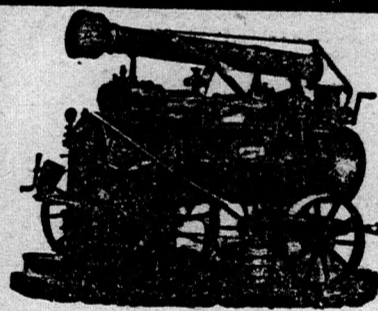
Kiállítva: az iparszarnokban (a gyár összes készítményei).
A pozsonyi házban (házi ipari cikkek).
A magyarfalu templom-bazár 14. számában (elárusítási hely).

Ajánlom különösen: a lóhálókat, fűrgőgyakat tornaszereket, vásár- és női táskákat, hálózva és kölözve, lawn tenis és más sport játékokat, halászati és vadászati hálókat. — Technikai kötélneműeket, mint: géphajtó köteleket, Thiel-féle kenderfonál szljat, orkus tömszelenczét, kendersűrítést, kőczot. Gazdasági kötélneműeket, amilyenek: istrángok, kötőfékek, rudalók és ruhaszáritó kötelek stb.

Képes árjegyzékek bérmentve.

Ifj. THIEL KONRÁD,

első bácskai műtani kötél- és zsinogáru-gyár
FUTTAKON.

Gőzmozgonyokat

és
gőzcséplőgépeket

3, 4, 5, 6, 7, 8, 10 és 12 lóerejüket, valamint szalmakazalozókat ajánlják jutányos árak és kedvező feltételek mellett.

UMRATH és TÁRSA

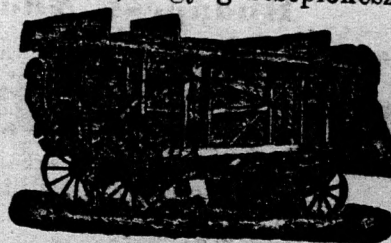
mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPESTEN, V. ker., Váci-körut 60. sz.

Gőzmozgonyainkat minden más gyártmánytól megkülömböztető, kiváló fontosságú újításaink: a kézi tartálék-szivattyu, az önműködő hengerolajozó szivattyu, az eltörhetlen vízműtató üveg és a kémény-felvonó vagy leeresztő készülék.

Gőzcséplőgépeink el vannak látva kettős dobvedő szerkezettel, szabadalmazott zsáktartókkal; két tengely által hajtott rendkívül hosszú szalmarázóikkal, valamint a nagyterjedelmű szitafelület minden magvesztéset teljesen kizár és a tisztítás oly tökéletes, hogy gőzcséplőkészleteinkért a legmesszebbmenő jótállást elvállaljuk. Költségvetéssel, valamint árjegyzékekkel mindennemű gazdasági gépekről kívánatra készségesen szolgálunk.

Mindennemű gazdasági gépek nagy választékban.

Hirdetési díj 2 k...
nél m...

Bető

Földm...
vinczellé...
két-három...
kisebb i...
tetik. H...
kiadóhiv...

A bár...
féle ura...
gatósága...
Nagy-Tap...
tember...
egy nőt...
sági kö...
gazdaság...
kinek sz...
magyar...
ben jár...
másolat...
modvány...
f év a...
fenti czi...

Zierer...
uradalm...
lás évi 2...
teljes el...
dében. M...
óvári ga...
vagy pec...
dasági...
a magya...
nek szől...
kételes b...
korlat...
elfogalaz...
ványok b...
latokkal...
uradalom...
kosdra...
dők.

Gazdas...
jes ellát...
frt évi 2...
mazással...
után al...
nyugdíj...
dunánt...
esetleg f...
jétől al...
resztény...
dók, saj...
kerrel v...
tanintéze...
lyen szer...
korlatról...
nyitva...
egészség...
és lehető...
képével...
taikban...
nyelvnek...
való bir...
toznak.—
„Gazdasá...
e lap ki...
dendők.

Egy...
kőnyv...
járás...
tal embe...
német és...
kételesen...
sághban...
állandó...
Ajánlatok...
megjelöl...
urhoz, B...
utca 14.

Ügyes...
mektele...
családu...
kertészet...
bizonyít...
tudja, f...
kiadóhiv...
Gazd...
azonnali...
bizható...
huzamos...
igazolhat...
latok e...
hoz küld...
alatt.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állat keresők és adók hirdetőmennyel vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Földmives iskolát, vagy vinczellér képezdét végzett, két-három évi gyakorlattal, kisebb igényű ispán kerestetik. Hol megmondja a kiadóhivatal.

A báró Stummer Ágost-féle uradalom jószágigazgatósága, Tavarnok, u. p. Nagy-Tapolcsány f. é. szeptember elsejéi belépésre egy nőtlen legalább gazdasági középiskolát végzett gazdasági segédet keres, kinek szép írása van s a magyar, német és tót nyelvben jártas. Bizonyítvány másolatokkal ellátott folyamodványok német nyelven f. év augusztus 10-ig a fenti czimre küldendők.

Zierer Vilmos ur mikósi uradalomban egy irnoki állás évi 240 frt fizetéssel és teljes ellátással van üresedésben. Megkivántatik a m. óvári gazdasági akadémia vagy pedig egy felsőbb gazdasági iskolai képzettség, a magyar és német nyelvnek szóiban és írásban tökéletes bírása és némi gyakorlat. Az állás azonnal elfoglalandó. A folyamodványok bizonyítvány-másolatokkal ellátva a mikósi uradalomintézetéhez Mikosdra (Vasm.) czimzendők.

Gazdasági segédtiszt teljes ellátás, egyelőre 300 frt évi készpénz-javalmazással és próbaszolgálat után alapszabály szerinti nyugdíj jogosultsággal egy dunántúli uradalomban esetleg f. é. október elsejétől alkalmazást nyer. Kerestény, nőtlen folyamodók, sajátkezűleg irt, jó sikerrel végzett gazdasági tanintézet és már más helyen szerzett gazdasági gyakorlatról tanuszkodó bizonyítvány-másolatokkal, egészségi bizonyítvánnyal és lehetőleg az illető fényképpel felszerelt ajánlatokban a magyar és német nyelvnek szóiban és írásban való bírását igazolni tartoznak. — Folyamodványok „Gazdasági segédtiszt” alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Egy a gazdasági könyvelésben kellő jártassággal bíró nőtlen fiatal ember, ki a magyar, német és tót nyelveket tökéletesen bírja és a gazdaságban is némileg jártas, állandó alkalmazást nyer. Ajánlatok a fizetésigények megjelölésével, Horn David urhoz, Budapest, V., Sas-utca 14. szám intézendők.

Ügyes kertész, nős, gyermektelen vagy kisebb családú, ki virág-és konyhakertészetben jártas és ezt bizonyítványokkal igazolni tudja, főlvetetik. Czim a kiadóhivatalban.

Gazd. segéd kerestetik azonnali belépésre oly megbízható szorgalmas, a ki huzamosabb gyakorlatot igazolhat. Részletes ajánlatok e lap kiadóhivatalához küldendők „A.” jegy alatt.

Egy kerestény, nőtlen segédtiszt a cséplési idényre és esetleg továbbra is főlvetetik. Fizetés 15—20 frt egy hónapra és teljes ellátás. Czim Okolicsányi Dénes gazdasága Urai-Ujfalu, Vas megye. Bizonyítványok és iratok vissza nem küldetnek.

1896. november hó 1-én való belépésre kerestetik egy gépész-kovács. Fizetés 280 frt, 4 p. mérő buza, 16 p. mérő rozs, 16 p. mérő árpa, 1200 □ öl föld, 16 méter tűzifa, naponta 3 liter tej. Józan, becsületes egyének küldjék bizonyítványukat az erdőmajori gazdasági intézetéhez, — posta Nyitra.

Gazdatiszt, bizonyítvány-másolatokkal, levélileg ajánlkozhatik nagyságos Wahrmann Ernő urhoz, u. posta Sziget-Szt. Miklós, Csepel-sziget. Személyes bemutatás augusztus 2—5-ke között lehetséges.

Állást keresők.

Allandó alkalmazást keres, földmives iskolát jelen végzett 2 évi gyakorlattal bíró nőtlen egyén. Felmondatlan állásában 2 havi felmondáshoz van kötvé. Czim a kiadóhivatalban.

Kertész, ki a kertészet minden ágában jártas, szeptember 1-ére állást keres. Czim a kiadóhivatalba.

Cséplési idényre vagy irnoki állást keres augusztus és szeptember hónapokra egy fiatal ember, ki jelenleg végezte a keszthelyi m. kir. gazd. tanintézetet. Czim a kiadóhivatalban.

Segédtiszt állást keres azonnali belépésre egy 21 éves intelligens erélyes fiatal ember, ki a földmives iskolát jeles sikerrel végezte s 2 évi praxissal bír. Szíves megkeresést kér e lap kiadóhivatalába.

Állatok.

Megvételre kerestetnek hágóképes angol husjuh kosok, melyeknél a főkövetelvény nagy és erős csontozatu test; ajánlatok a faj, kosok és árúk megnevezésével intézendők: Weigl J. urad. ispán urhoz Badjevina, Slavonia.

Eladó
138 drb. járomba való tinó,

együtt vagy kisebb részletekben. Állomás: Nagyhát (Debreczen—Füzes-Abonyi vonal). Kocsi miatt megkeresések FÜRST ÖDÖN nagyháti gazdaságához, Hajdumegye, intézendők.

Vegyesek.
Kerestetik 30—35 lőerejű jó karba lévő használt gőzkazán. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők. 1494

Rákosfalván

a Sárga csikó vendég-lővel szemben

400 □ öl telek

olcsón eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Légy-pusztító

marha istállóknak, lakásokban stb. az egyedül biztos szer

WIATSCSKA általánosan elismert legjobb légyenyve szelezenkékben a 50 kr. és 1 forint.

WIATSCSKA JÓZSEF laboratoriuma, Máhr. Schönberg. Patkány-paszta

patkányoknak fő telenül halálos (házi állatoknak ártalmatlan) szelezenkékben a 50 kr. és 1 forint, szintén igen ajánlatos.

Egy teljesen új berendezésű gőzfűrés 1—2 gatterrel 8—10 évre bérbe adandó felső Zemplénben 13 kilom. a vasutalmástól. A feldolgozandó nyers anyagot a bérbeadó a telephez díjmentesen szállítja. A feldolgozott anyagot pedig a teleptől az állomásig ugyancsak a bérbeadó megállapítandó költségárak mellett szállítja. Czim a kiadóhivatalban.

Ajánljuk mindenkinek, a ki Magyarországot történetét dióhéjba szorítva birni óhajtja, hogy rendelje meg a Független Újság kiadásában megjelent

Magyarország ezredéves története

Honfoglaló őseink történetje című könyvet, írta Alpári Lajos, mely zamatos magyarsággal tárgyalja ezredéves multunk történetét. A könyv 8 darab szép képpel van díszítve. Ára bérmentes küldéssel 25 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Nemesi birtok, 1000 holdas és p. 600 szántó első rendű, legelsőrendű 100 rét, 100 legelő, 200 hold értékes erdő, 15 hold park, csinos 10 szobás urilak és gazd. épületekkel, közel a vasúthoz, termékeny, szép vidéken, okvetlen eladó. — Esetleg életjáradékra is átvethető lenne. Közlebbit direkt komoly reflectánsoknál, Österreicher Bernátnál, Nagykanizsán. 1474

Tarlóba:

Homokbüköny-
Őszi borsó-
Biborhere-
Mustár-
Palánka-
Csibehur-
Törlőrépa-
Luczerna-

mag kiváló mőségben kapható HALDEK magkereskedésében Budapest, Károly-kört 9.

Magyar kir. államvasutak 96817/C/II. szám.

Hirdetmény.
Osztrák-magyar-bajor vasutikötélek.

(Sajtóhíba helyesbítése.)
A fent megnevezett köteleki forgalomban 1895. évi október hó 1-től érvényes áru-díjszabás (II. rész. II. füzet) Budapest-dunap. t. p. u. München C. B. viszonylatban a III. különdíjszabás díjtétele mint szembeálló sajtóhíba azonnali érvényességgel 1,68 márkáról, 1,86 márkára helyesbítették. Bpest, 1896. július 18. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részes vasutak nevében. (Utány. nem díjazatik.)

Keressék öt vagy hatszáz holdas jó búzatalajú, város vagy vasutállomás közelében lévő bérletet, jó lakóház és gazdasági épületekkel. Közvetítők kizárva. — Ajánlatokat a felletelek pontos ismertetésével „Bérlet 600” alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 1484

600 holdas bérlet, 3 város közelében családi körülmények miatt átadandó. Haszonbér holdanként 9 frt. Czim a kiadóhivatalban.

Somogy megyében egy 3800 holdas előnyös és jövedelmező bérlet fundus instructussal együtt átadatik és egy 350 holdas szép birtok kitűnő talajjal és szilárd épületekkel szabad kézből eladó. Bővebbet meg tudni Dr. Fleiner Mór ügyvéd urnál Kaposvárott. 1334

A magyar gazdatisztok és erdőtisztok országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlet uraknak állásközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való főlvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdészeti foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legolcsóbb díjtételekkel, mert nem nyereszkesedésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtáblázzal és bővebb főlvilágosítással szolgál az iroda: Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénztézet nem mondhat fel. Csak a kamattal tökéletes törlesztés. Lebonnyolítás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden főlvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telektervezési terv, kataszterív. Konvertálás bérlet- és illetékmentes. Czim:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet. Budapest, Váci-kört 39. sz. Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlja van.

Eladó Szt. János rozs mm. 8 frt, őszi borsó mm. 7 frt, őszi árpa mm. 6 frt zsák nélkül, a hatvani állomás-hoz szállítva. Ertesítést ad Somogyi Sándor, tisztartó, Hatvan. 1479

Tejgazdaságra berendezett 200—300 holdas bérlet kerestetik Budapesthez közel, akár instructióval, akár anélkül. Czim a kiadóhivatalban. 1482

Eladó őszi borsó vetőmag, elsőrendű, vasutra szállítva 6 1/2 frt. Megrendelések Pósa István kasznárhoz Kistur u. p. Ipoly-ság intézendők. 1461

FISCHER J.

zsák gyári raktárban BUDAPEST Nagy-korona-utca 18. sz., vízmentes ponyvák kölcsönben, valamint új és egyszer használatban volt vízmentes ponyvák jutányosan kaphatók. Repceponyvak darabonként 3 forinttól feljebb. 1116

Magyar kir. államvasutak. Hirdetmény.

Rajna-westfália-osztrák-magyar kötelék. (Díjtétel életbeléptetése hajlított fából készült butorküldeményekre.) Folyó évi augusztus hó 1-ével a fenti kötelék forgalom keretében, hajlított fából készült csomagolatlan, szétszedetlen vagy csupán szalmába, gyékénybe vagy vászonba csomagolt butorküldeményekre a szállítási díjnak kocsi és fuvarlevelenként 5000 kg. utáni díj fizetése, egyébként az ide vágó díjszabási határozmányok betartása közvetlen díjtételek lépnek hatályba még pedig: Besztercebányáról-Aachen-Templerbendre 575 pfennig Körmöczbányáról-Aachen-Templerbendre 545 " Ungvárról " 662 " 100 kgkint.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

MŰTRÁGYÁT

minden minőségben szállít bárhova
1349 versenyképesen

SCHRAM A.,

kénsav- és műtrágyagyára

Központi iroda: PRÁGA, Heinrichgasse 27.

Gubicz-féle gépgyár

jelenleg
DETRICH GYULA
gépműhelye és ekegyára
Rákospalota, Bathányi-utca 5.

Ajánlja fa- és vasgerendelyes öntött és kovácsolt vasfejtő egy- és többvasúti ekeket; fa- és vastengelyes taligákat; fa- és vaskeretű különféle boronákat, hengereit, mélyítő- és porhanyító, valamint SACK-rendszerű ekeket. Mindennemű ekekehez tartalékreszeket, u. m.: ekeöntvényeket, kormánylemezeket, aczél szántóvasakat. Ajánlja répa-méző eszközöket, u. m.: répakapákat, répakiemelő és réparakodó villákat; répafojszékét, répaszelet-kampókat, legjutányosabb árákon.

Árjegyzék szívesen küldetik. 540

Aszódl-balassa-gyarmati vasut mentén 540 holdas birtok eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1496

Mind oda vannak!

mondja minden ház, gyár, malom és földbirtok tulajdonosa aki KLEIN gyógyász-féle Rattoxint patkányok és egerek kiirtására használta. Mintadozoz 60 kr., 1/2 kg. kisebb vállalatnak elegendő, 3 frt; nagy vállalatok számára 1 kg. 5 frt. Valódi kapható csak KLEIN S., o. egyet-szeresznél, LUGOSON, 60 sz.

CZIMVÁLTOZÁS.

Budapesti irodánkat és raktárunkat a
a Budapest-Kelenföldi
 új telepünkre helyeztük át, a hol gőzkeszerke-
 zeteinkről
ÁLLANDÓ KIÁLLITÁST
 tartunk.

Vasuton Budapestről a déli- s keleti- (központi) pálya-
 udvarokról könnyen elérhető.

JOHN FOWLER & Co.

Budapest—Kelenföld, a vasúállomással szemben.

ALAPÍTOTT 1848-ban.

Freund A. és Fia

es. és klr. szab. nyereg-, szilj- és bőröndárak gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3. sz.

Nagy választék lószermá-
 mok, nyergek, osterok,
 sablák, lópokrócsok, lé-
 nyiró ollók s utasó csik-
 kekben, legjobb kalál ki-
 vitelben jutányos áron.
 Előírások nyeregszere-
 sek tényleges s tartalé-
 kos tiszt urak részére
 legolcsóbb áron.

Képes árjegyzék kívá-
 násra ingyen és bér-
 mentve.

C. SCHLICKEYSEN, BERLIN.

TÉGLA, AGYAGCSŐ, FEDÉLCSERÉP, TŐZEG, HA-
 BARCS, BETON, CHAMOTTE, AGYAGÁRU ÉS ÉRCZ-
 BRIKETT GYÁRTÁSÁHOZ VALÓ GÉPEK.

MELOCCO PÉTER

BUDAPEST

VI. Dévai utca 21.

Műanyagcsőgyár, céméntárnyagár és betonöntési vállalat.

Céméntcsövek minden nagyságban.

Előjegyzék ingyen és bérmentve.

Előállal városi csatornázásokat, szilj- és vízvezetményeket,
 céméntbetonbucolásokat, gőzvezetéseket stb.

Állami részről történt kísérletezések alapján szikes talajok
 javítására és
 termőképessé tételére
 kitűnőnek bizonyult az 4631

EGERESI TRÁGYAGIPSZ,
 melyet, valamint mindennemű műtrágyát legjutányosabban szállít az
EGERESI MŰTRÁGYAGYÁR
 Kramer J.,
 BUDAPEST, V. ker., Dorottya-utca 9. sz.

FRIEDLAENDER JÓZSEF
 gépgyáros-, mérnök volt az első ki 1891-ben az ő

„TRIUMPH III.”

sorvetőgéppel, a gazdaközönségnek, egy új, a mai kor kívánalmainak meg-
 felelő vetőgépet nyújtott, a **kellemetlen váltókerekeknek és mag-
 tartószekrény állításának** eljöttével. 1386

a „TRIUMPH III.” versenynélkül, legjobb és legegyszerűbb vetőgép, hegyes
 és lapályos vidékek részére.

Czim: BUDAPEST, VIII., Kerepesi-út 17. szám.
 Kimerítő árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Singer, Zweig & Co.

WIEN, IX/1, Lichtensteinstrasse 59.

(saját házában).

Concentrált marhatrágya

egyedüli elárúsítása,

legjobb s legolcsóbb trágyaszertartalmának **jót-
 állása** mellett **temesvári** és **aradi** kizárólagosan
 szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges
 trágyaszerek raktára u. m.: **Superphosphát, csont-
 liszt stb.** 126

Thost Ottó-féle
 rostély-öntőde
 Paris, Zwickau 1/3 Szent-Pétervár.

Vezérképviselő Budapesten:
KÜHNEL ADOLF
 mérnök
 Wesselényi-utca 36. földszint.
 1448
 Felvilágosítást és költségvetést ingyen ad, fentl.
 Füstmentesítő tüzelés, nagy szénmegtá-
 karítás, a legnagyobb tartósság.

<p>Gépolajat, u. m.: valódi, tiszta oliva-olajat, elsőrendű, savtalanított repce-olajat, orosz ásvány- olajat stb.</p> <p>Olasz saponáriát tisztán vastag gyökerekből örölve. Takaró- és szekérponyvákat.</p>	<p>Fertőtlenítő szereket, u. m.: karbolsav, karbolpor, creolin, zöld- gálicz stb.</p> <p>carbolloleumot, rézgáliczot, keserűsöt csudasót, kecsikenőt, petroleumot.</p> <p>Zsákokat és ponyvákat kátrányfestékeket, fedőllakokat, műtrágyát.</p> <p align="center">szállít</p>	<p align="center">A cséplődényre gépolajat, szalonnát és a szükséges egyéb czikkeket, előjegyzésbe véve, a megrendelő tetszése szerinti időben és részletek- ben szállítom.</p> <p>Luczernát! Lóherét! Fűmagvakat minden célra és minden egyéb gazdasági vetőmagvakat és gazdasági czikket és vetőmagot a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben.</p>
--	---	---

KRAMER LIPÓT, BUDAPESTEN,
 V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Sürgöny-czim: „CERES” Budapest.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.
 (Utánnymás nem díjaztat)